

BAĞIMSIZLIK  
DEMOKRASİ  
SOSYALİZM  
İÇİN

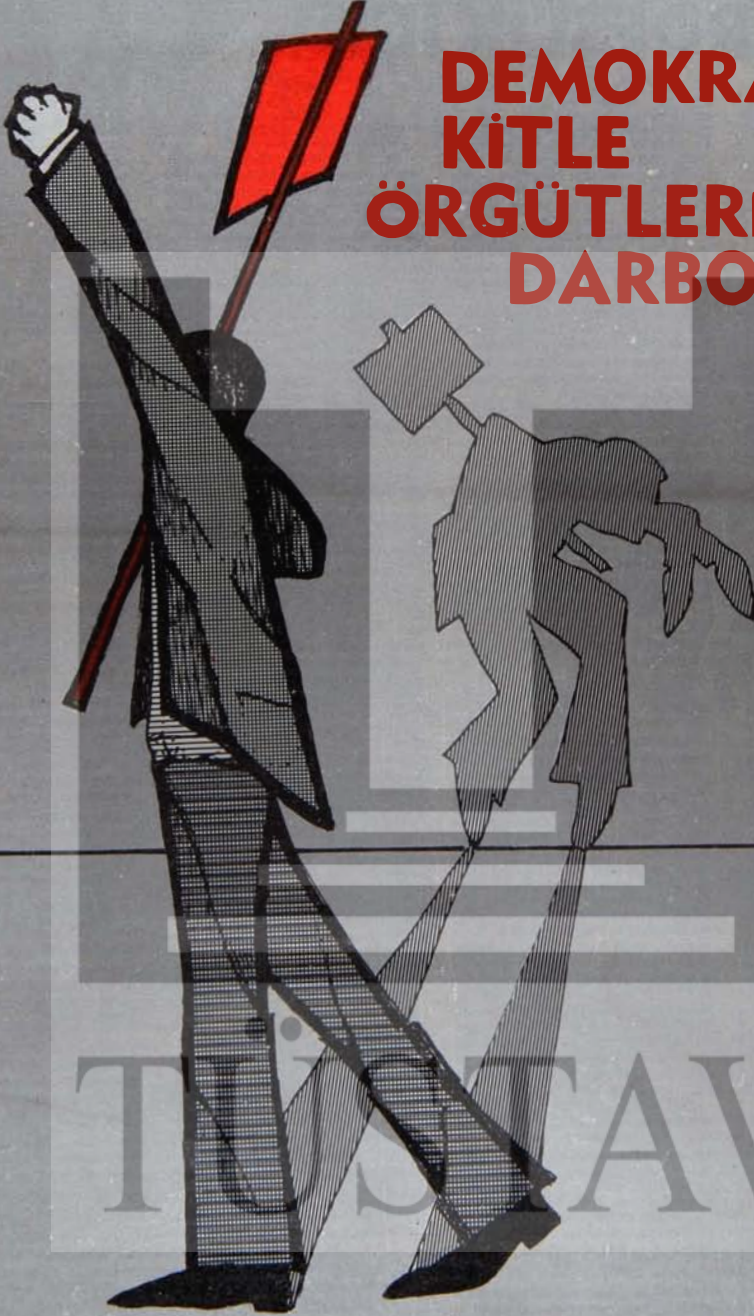
# YÜRÜYÜS

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

SAYI: 162

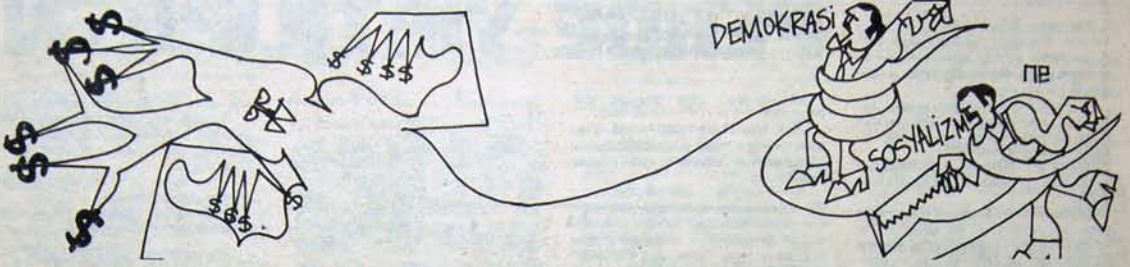
16 MAYIS 1978

FIYATI. 5 TL



DEMOKRATİK  
KİTLE  
ÖRGÜTLERİNDE  
DARBOĞAZ





# DEMOKRATLIĞIN ÖZÜ

METİN ÇULHAOĞLU

Türkiye'de yıllar önce bir tez geliştirdi. "Önce demokrasi, sonra sosyalizm" dendi. Bu tez, en kapsamlı ve en cazip ifadesini 1961-71 döneminde buldu. Ama tezin kaynağını bu dönemde bulmak mümkün değil. Kaynak, çok daha eskilere, çok daha eski bir "geleneğe" dayanıyor. Tez, en klasik, en bilinen biçimi ile şöyle: "Önce demokrasi gelecek, yasalar değişecek, bazı pürüzler ortadan kalkacak. Ondan sonra sosyalist örgütlenme ve sosyalist mücadele başlayacak."

Sosyalist hareket, 1961-71 döneminde bu teze karşı mücadele etti. Türkiye'de, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin birlikteliğini savundu. İki mücadelenin, aynı madalyonun iki yüzü olduğu gerçeğini ileri sürdü. Bir paranın iki yüzünde ayrı karakterlerin bulunması, paranın bütünlüğünü bozmuyor. Aynı şekilde demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin ideolojik ve pratik planda farklı yönlere sahip bulunması, aradaki bütünlüğü bozmuyor. Günümüzde, demokrasinin doğal ve zorunlu sonucu, sosyalizm oluyor. Sosyalist hareket bunu savundu. Bugün de savunuyor.

Ancak tartışma, 1961-1971 döneminde başlamadığı gibi, bu dönemde kapanmış da değil. Biçim ve üslup farklı olabilir. Ama öz aynı. Özü aynı olan tartışma, 1971 öncesinde olduğu gibi, bugün de sürüyor. Üstelik bu nitelikteki bir tartışmaya, sosyalist hareketteki kısa ömürlü tartışmalardan biri olarak da bakılmam gerekiyor. Tartışma daha sürecek. Türkiye'nin koşulları, tartışmanın daha da sürmesi için gerekli ortamı hazırlıyor.

Önce nesnel koşullar. Türkiye'nin son 18 yılı, Türkiye'de demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin bileşik kaplardaki su görünümünde olduğunu ortaya koydu. Kaplardan birinin su düzeyi yükselmesi için mutlaka ötekinin de yükselmesi gerekiyor. Aynı şekilde, kaplardan birinin su düzeyinin düşmesi, otomatikman öteki kaptaki düzeyi de düşürüyor. Etkileşim karşılıklı. Her zaman iki yönlü. Demokrasi mücadelesi yükselmeden sosyalizm mücadelesinin yükselmeceği gibi, sosyalist hareket ve örgütlenme yığınları silkelemeyen, demokrasi mücadelesi de yükselmiyor. 1961 sonrası gelişmeler bunun kanıtı oldu. Yine iki yönden. 1961 sonrası demokratik gelişme bir yandan sosyalist hareketi canlandırırken, öte yandan sosyalist örgütlenme ve propagandadaki silkinizi de demokratik mücadelenin düzeyini yükseltti, kapsamını genişletti.

Neden böyle? Bunu anlamak için, demokrasi mücadelesi ve demokratikleşme sözkonusu olduğunda ilk akla gelen bazı dar kalıplardan kurtulmak gerek. Örneğin, demokrasi mücadelesinin ve demokratikleşmenin hedeflerini kimi yasalarladaki değişikliklerle sınırlamak ve bundan sonra her şeyin kendiliğinden "gelişeceğini" sanmak, yarınlıkların en büyüğü. Yasal değişiklikler ve düzenlemeler, işin yalnızca dışı yanıysan biçimini oluşturuyor. Demokratikleşmenin özü bu değil. Bunun için sosyalist hareket yalnızca "yasaların demokratikleşmesinden" söz etmiyor. Bunu da kapsayacak biçimde "toplum yapısının ve yaşamının demokratikleştirilmesinden" söz ediyor. Demokrasi mücadelesinin özü de burada yatıyor.

Şu nedenle: Yığınların kendiliğinden ya da örgütlü yaratıcılığı olmadan, sosyalist hareket, daha yukarılara tırmanacak basamak bulamaz. Yığınların kendiliğinden ya da örgütlü yaratıcılığı, kendini çok çeşitli alanlarda gösterebilir. Birkaç köyde üretimin kooperatifi biçiminde örgütlenilmesinden, fabrikalarda üretimin faaliyetinin yönlendirilmesine ilişkin örgütlenme biçimlerine; devlet dairelerinde memurların iş çıkarımında söz sahibi olabileceği örgütlenme biçimlerine, çeşitli nitelikteki mahalli ya da bölgesel örgütlenmelere kadar. Demokratikleşmenin özü bu. Bu süreçte ne kadar ileri adımlar atılırsa sorunların kökenine, gerçek çözüm yollarına o ölçüde yaklaşılabilir. Yığınların, sorunların kökenini ve gerçek çözüm yollarını görebilmeleri ise, sosyalizme daha çok yaklaşmaları demektir.

Paris Komünü ve Sovyet tipi örgütlenme. Hiç kimsede bu örgütlenme biçimlerini masa başında planlamadı. Bunları, yığınların kendiliğinden hareketi ve bu kendiliğindenliğin yaratıcılığı ortaya çıkardı. Geniş yığınlar, hem Komün'de, hem de Sovyetler'de adım adım sosyalizme yaklaştılar. Birincisinde ulaşamadılar, ikincisinde ulaştılar. Bilimsel sosyalizmin kuramçıları, her iki ör-

gütlenme biçimini de tarihin gördüğü "en demokratik" kurumlar olarak değerlendirdiler.

"En demokratik" kurumlardan ikincisi, sosyalizme ulaştı. Sosyalist hareketin önemi ve genel demokratik yükselişe katkısı da bu noktada ortaya çıkıyor. Komün'ün kendiliğinden yanı çok ağır bastı. Kimse komüncülere "Paris Bankasına el koyun", "hükümetin kaçmasına müsaade etmeyin" demedi. Komün, sosyalist örgütün yönlendiriciliğinden mahrum kaldı. Yenildi. Sovyetler ise adım adım sosyalizme, Bolşevik partisinin yönlendiriciliği sayesinde nihai hedefe ulaştılar. Sosyalist örgütün ve sosyalist hareketin, demokratik yükselişe katkısı böyle oldu. Genel demokratik yükselişin yaratıcı ürünü olan Sovyetleri yıkımdan kurtardı. Nihai ve kaçılmaz hedefine ulaştı. Rusya'da "demokrasi" ile birlikte "sosyalizm" de olmasaydı, iki mücadele aynı anda verilmeseydi, bu tarihsel buluşma gerçekleşmezdi.

Türkiye'de ilerici hareketteki darboğaz da bu açıdan değerlendirilebilir. Önce yığınların, sonra da onları yönlendirecek kesimlerin, talihsiz bir geleneği var Türkiye'de. Yığınların kendiliğinden hareketlenmesi, bunun karşısına ya acımasız baskılar, ya da usta sapırmalarla çıkılıyor. Bugünür silahlı, genel demokratik yükseliş ve kitlelerin kendiliğinden gelişmesini, darkanallara, temelsiz beklentilere hapsedmeye çalışıyor. 1973'ten bu yana yapılan, bundan başka bir şey değil. Tablonun bir yanında bu var.

Öteki yanında ise aydınlık. Türkiye'de tarihsel bir gelenek, tarihsel bir özellik olarak "anti emperyalist", "anti faşist" hatta "anti kapitalist" oldukları dönemlerde bile bir türlü yığınlara güvenmeyen, inanan, tersine onlardan ürken aydınlık. Türkiye'nin, "ilerici", "demokrat" kesiminde böyleleri sayıca hayli çok. Örneğin en başta bir 15-16 Haziran'da, bir 20 Mart'ta, bir 1 Mayıs'ta ürken, korkan, şoke olan, dili tutulanları yalnızca gericiler değil. Böylelerinin arasında nice "ilerici", nice "demokrat" da var.

Belki de bu nedenle Türkiye'de sosyalistlerin dışında gerçekten ilerici, gerçekten demokrat kişileri bulmak güç oluyor. En azından sosyalistlerin dışında demokratlıkta ve ilerlilikte tutarlılık gözlemek çok güç oluyor. Çünkü tüm burjuva devrimlerinde olduğu gibi, daha sonra 1871 Komün'ünde, 1917 Devrim'inde olduğu gibi, tutarlı demokratlığı teşküllü kitle hareketinden korkmamak, kitlelere gerçek anlamda güvenmek ve onların yaratıcılığında yararlanmaya çalışmamak.

Türkiye aydınının Yeni Osmanlılardan, Tanzimatçılarından, Jöntürklerden gelen bir geleneği var. Türkiye'de burjuva demokratik devrim, geniş bir kitle katılımı olmaksızın gerçekleştiği aydınlık, kitle hareketine, tabandaki yığınlara bir türlü alışmadılar. Aynı konumdaki bir Osmanlı sadrazamı, Keçecizade Fuat Paşa yıllar önce şöyle diyor: "Bizde alttan gelen bir kuvvet yok. Üstten gelen kuvvet ise hepimizi eziyor. Biz de bu durumda pabuççu muştası gibi, yan taraflardan medet umuyoruz."

Keçecizade Fuat'ın ilericiliği, yan taraflardan, yani şu ya da bu batılı ülkeden medet ummaya götürdü Osmanlı aydınlarını. Günümüzün Keçecizadeleri ise, yine üstten ezildikleri, altlarına da güvenemedikleri için ya orduya ya da CHP'ye umutla bakıyorlar. Osmanlı ilericileri en ölçüde tutarlı ve demokrat iseler, onlar da sonuç olarak o ölçüde tutarlı oluyorlar.

Türkiye'de ilerici hareketteki bu darboğaz da hiç kuşkusuz açılacak. Bu darboğazın aşılmasında en başta kırılması gereken bir kilit var: Sosyalist örgütlenmeyi hızlandırmak, sosyalizmi en geniş yığınlara duyurmak. Kısacası, bugün demokrasi kabinindeki suyu en kestirme yoldan yükseltilebilmek için, sosyalizm kabinindeki suyu yükseltmek, sosyalizm kabına su boşaltmak gerekiyor. Sosyalist hareket, genel demokratik yükselişten alacağını aldı ve alıyor. Şimdi ona bir şeyler vermesi gerekiyor. 1971 öncesinde olduğu gibi. 1971 öncesinde, sosyalist hareket, demokrasi cephesindeki ağacı öyle bir silkeleydi ki, olgunları ile birlikte ham meyvalar da hareketin içine düştü. Ağacı bugün de güçlü bir şekilde silkelemek gerekiyor. Hareketin düşmesinden kaçınılmalıdır. Çünkü, sosyalist hareket bugün çok daha sağlam ve sarsılmaz bir ayıklayıcı güce sahip.







# HANGİ HALKA GİZLENİYOR

Bu tablolar, yukarıda özetlenenleri özel sektör imalat sanayi 12 alt dalı için ayrı ayrı vermektedir. Dolayısıyla, söylenenleri imalat sanayi alt dalları açısından karşılaştırmalı bir biçimde söyleyebilmek olanağı var. Fakat bu yapılmadan önce, yine bu tablolar kullanılarak ve yukarıdaki sonuçları birleştirerek daha başka sonuçlar elde edilebilir.

Kısaca şöyle: Özel sektör imalat sanayi ürünlerinin fiyatları ikinci dönemde birinci dönemdekinden daha hızlı artmış. Üçüncü dönemdeki artış bızı, ikinci dönemin gerisine düşüyor. Son dönemde ise fiyatlar alabildiğine yükselmektedir. Dolayısıyla, ikinci ve dördüncü dönemler bızı enflasyon dönemleri olarak belirleniyor. Bunun ötesinde, fiyatların hızlı bir biçimde arttığı dönemlerde girdi fiyatlarındaki artışın enflasyona katkıları artıyor. Girdi fiyatlarının hızlı bir biçimde arttığı dönemlerde ise hükümet politikasına yakından etkilenebilen malların fiyatından önce en hızlı artışları gösteriyor. Bundan sonra, ücretlerdeki artışları fiyatların artışının bir nedeni olarak göstermek isteyenler, önce bükümetlerin izlettikleri fiyat politikasını eleştirmek durumundalar. Enflasyonist dönemlerin büyük burjuvazinin işine geldiği, onun konumunu daha da güçlendirdiği artık açık olarak kabul ediliyor. Hükümet politikalarının ise bu yönde yönlendirilmeleri şartıca olmamak gerek.

## KAR, FİYATIN KAMÇISI

Sözü edilen ek tabloların ortaya koy-



duğu sonuçlardan biri de ürünün sunulduğu piyasaya bağlı olarak, kârlardaki artışın fiyatlardaki artışa etkileme gücünün karşılaştırılması. Bir ürünün aynı zamanda ihrac edilebilir olmasına bağlı olarak satış fiyatı ve dolayısıyla mal-

yetlerdeki gelişmeler daha sıkı bir denetim altında olmaktadır. Dünya fiyatları ile rekabet edilebilirlik için maliyetlerin ve fiyatlandırışın bulunması gerekiyor. Fiyatların genel olarak hızlı bir biçimde arttığı dönemlerde (burada ikin-

ci ve dördüncü dönemler kastediliyor) fiyat artışları en çok girdi fiyatlarının artışından etkileniyor. Bu, yukarıda gösterilmişti. Yalnız, imalat sanayinin alt dallarına bakılınca, bundan bir adım daha öteye gitme olanağı doğuyor.

Fiyatların genel olarak daha bızı arttığı dönemlerde, ihrac edilebilen malların üreten sektörlerde ücretler üzerindeki baskı daha da yoğun. Bunun böyle olması olağan. Alsinin beklemek gerekiyor. Aksiyle, yazısında bunu vurgulamakla birlikte ek olarak verdiği tabloların incelenmesi ile bunu açık bir biçimde görme olanağı var. Tabloların incelenmesi ile çıkartılabilecek daha başka sonuçlar da var. Her birinin de somut verileri dayandırarak. Sonuçların bazıları oldukça önemli. Örneğin 12 Mart dönemine giden yıllarda, başka bir deyişle üçüncü dönemde, karlıdaki artışların fiyatlardaki artışları belirlemekte, girdi fiyatlarındaki artışları kadar bir öneme sahip olması ötesinde, şu da kesinlikle söylenebilir: Yalnız yurt içi tüketim için üreten özel sektör imalat sanayi dallarında bu etki diğer etkilere bir kaç kat. Kısaca, üçüncü dönemde, fiyatlardaki artışın yarı kârların hızlı bir biçimde artmasından kaynaklanıyor. Geriye kalan yarı da hemen hemen eşit paylar olarak ücretlerdeki ve girdi fiyatlarındaki artışlardan kaynaklanıyor.

Türkiye'de istatistik verilerin yeterliliğinden ve güvenirlisizliğinden yakın "araştırmacılar" Aksoy'un kısa yazısını okumalılar. Çıkartılacak sonuçlar konusunda kuşkuyla olmayamaları sınırlı ve yetersiz verilerle ne yapabileceğini görmek için bile olsa bu yazıyı okumakta büyük yarar var.

## Dediler ki....

Tercüman gazetesinde Yavuz Donat, 1 Mayıs'a ilişkin olarak CHP'nin en "sol sosyal demokrat" milletvekili Süleyman Gençle bir konuşmasını anlatıyor. Konuşma aynen şöyle:

"Parti yönetiminden hiç bir tepki gelmedi yani....

"Gelmesi için bir sebep mi var? 1 Mayıs'ın mitingine katılanları yarısından çoğu CHP'liydi zaten.

"Ya miting'i düzenleyen DİSK'le ilişkileriniz nedir?

"DİSK'in yönetim kurulu bir kişi hariç toptan CHP'lidir. Sadece Mustafa CHP'li değil, Ayrıca DİSK'in Başkanlar Kurulu da 4-5 kişi dışında tamamen CHP'lidir. (Vitrin, Tercüman 8 Mayıs Pazartesi)



## NE GÜNERDİ ONLAR...

Milliyetçi Abdi İpekçi, son olarak CHP'li içişleri Bakanı İrfan Özyadmlı ile görüşti. Eski general ve aktif yönetim komutanı Özyadmlı'nın "özgürlükçü demokrasi" konusunda ilginç görüşleri var. Bu görüşlerinden bir bölümünü Özyadmlı şöyle aktarıyor:

"Özellikle Atatürk inkılaplarının gerçekten çok soldığı, büyük amaçları vardı. 1930'larda 'falan görüşlü vatandaşlar, filan görüşlü vatandaşlar' diye ayırmıyorduk. Ne zaman ki çoğulcu demokraside artış seçim mezuatımızla veyahut da seçkin kanunlarımızın bir sonucu olarak, etnik gruplar üzerinde de faaliyet göstermek emreleri gösüküti." (Milliyet, 8 Mayıs Pazartesi)



## TOPRAK REFORMUNA NE OLDU?

Bilinir; o yetersiz kapsamlı bile

bir toprak reformu yasası vardı. Tarihe karıştı. CHP iktidarı, şimdi bu yasanın tarih karışmasına kılıf hazırlamaya çalışıyor. CHP'nin "büyük" ideoloğu A. Nejat Ölçen'e göre, "toprak reformu zaten önemli değildi". CHP'nin "büyük" politikacıları Hayrettin Uysal ve Altan Öymen ise, yasanın tarih karışmasında, zamanlarında yeni yasa çıkarmayan MC iktidarını sorumlu buldular.

Oysa, Cumhuriyet yazarı Yalçın Doğan, Uysal ve Öymen'in görüşüne katılmıyor. Üstelik toprak konusunda, MC ile CHP arasında fark olmadığını da ileri sürüyor Doğan:

"Reformu reformluktan çıkararak, büyük toprak sahipliğini koruyan, hazine arazisinin yağmasını kolaylaştıran, reformun önde gelen iki aracından 'kamulaştırma' ve 'dağıtım' konularını askıya alan bu iktidara, ne yatak ki son zamanlarda Ecevit hükümetince çıkarılan ilkelere arasında tam bir benzerlik vardır. İki ayrı hükümetin hazırladığı tasarı yarı yarıya getirildiğinde, Toprak Reformu Yasa İktidarı arasında hiç bir fark olmadığı ortaya çıkmaktadır. Buna rağmen, toprak sahiplerine verilen ödüne rağmen, tasarıya Ecevit hükümeti de, süresi içinde yani 10 Mayıs 1978 tarihine kadar yasalaştırılmamıştır. Dörtbuçuk aylık Ecevit hükümeti tasarıyı meclislere göndermek bir yana, bakanlar kurulunda bile ele alınmamıştır." (Cumhuriyet, 9 Mayıs Salı)

Doğan'ın söylediklerine katılmamak mümkün değil. Şerafettin Elçi ve Salih Yıldız gibilerinin yer aldığı bir bakanlar kurulunda, toprak reformu berhalde çok değişik açılardan ele alırdı! Yazık ki göremedik.



## MAOCLARIN SAHTEKARLIĞI NEREYE KADAR VARIR?

ABD'nin eski başkanlarından Nixon'un anıları Hürriyet Gazetesinde yayımlanıyor.



Başkan Nixon, Çin'e gitmeden bir süre önce, Çin'i yakından tanıyan Fransız yazarı Andre Malraux'yu beyaz saraya çağırır. Malraux, Çin'i ve Mao'cu yönetimi yakından tanıyan biri olarak, "Çin'in sahtekarlığından" söz etmiş. Şöyle demiş:

"Çin'in Vietnam'a karşı tutumu bir sahtekarlıktır... Çin hiçbir zaman kimsese yardım etmez. Ne Pakistan'a, ne Vietnam'a. Çin'in dış politikası tümüyle becerikli bir yalandır. Buna Çinlilerin kendileri bile inanmaz." (Hürriyet, 9 Mayıs Çarşamba)

Çin'in ikilyüzülüğü ve sahtekarlığı bir yana. Ama bizim yerli maocular sahtekarlık, ikilyüzülüğe ve çirkeflikle doğrusu onlardan hiç te aşağı kalmıyorlar. En son örnek, Mao'cu ceride Aydımlık'ın 9 Mayıs tarihli sayısından. Manşette, Türkiye'nin engercik sendikacılarından Şevket Yılmaz'ın konuşmasına yer veriliyor. Yılmaz, "süper devletler"den söz etmiş, "sahte solcular" demiş, bat-

ta "işçi sınıfından" da bahsetmiş... Şevket Yılmaz gibi cümlelemin bildiği bir anti-komünistten medet ummak, maocular için gayet doğal. Ancak bunu yaparken gazetenin tüm içeriğinin reddiçyonuna, hiç dikkat etmedikleri anlaşılıyor. Manşette böyle lanse edilen Şevket Yılmaz için, bakın aynı gazetenin, aynı sayısının 4. sayfasında neler deniyor:

"Şevket Yılmaz Antalya'ya gelerek işçilere teminat verdi. Dokuma fabrikasını ayırı bir şube olarak ayıracağını ve işçilerin birmüteşebbis heyet seçmelerini söyledi. Fakat daha sonra işçilerin hazırladıkları müteşebbis heyet listesini 'bunlar solcu' diyerek reddetti. Bu olay fabrikada sendikaya duyulan tepkiyi daha da artırdı."

İkilyüzülük ve sahtekarlığa bir de budalalık eklenince kişiler daha iyi tanınıyor. Aydınlığın bu yayımı ile hem Şevket Yılmaz'ı, hem de Mao'cuların daha iyi tanınması oluyoruz.

# DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜ

**DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNİN BUGÜN GELDİKLERİ YER VE SORUNLARI, İLERİCİ KAMUYUNUN TARTIŞTIĞI KONULARDAN BİRİ. YÖRÜYÜŞ, DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNİN ÖNÜNDEKİ TEMEL SORUNLAR, BU SORUNLARIN PRATİĞE YANSIYIŞI VE ÇÖZÜM YOLLARI ÜZERİNE TOM-DER GENEL BAŞKANI ERHAN TEZGÖR VE TÜTED GENEL BAŞKANI AYKUT GÖKER'İN GÖRÜŞLERİNİ ALDI. TEZGÖR VE GÖKER'İN YANITLARINI OKURLARIMIZA SUNUYORUZ.**

## Erhan TEZGÖR

1

Demokratik kitle örgütlerinin görmeesi gereken işlevleri bilinmez değil. Bilimin ışığındaki bir değerlendirme, kitle örgütlerinin neleri yapabiliyor neleri yapamayacağını açığa çıkarabiliyor. Kitle tabanının ekonomik-demokratik talepleri doğrultusunda, ülke genelindeki bağımsızlık demokrasi mücadelesinden soyut olmayan bir yaklaşımla o kitle tabanını geniş kapsama bu hedefler etrafında biraraya getirip örgütü mücadeleye katmak kitle örgütlerinin birinci derece görevleridir.

Bir diğer deyişle, mevcut düzene şu ya da bu nedenle tepki duyan geniş emekçi yığınların oluşturduğu demokratik toplumsal muhalefeti en geniş ölçekte kucaklamak, o muhalefeti oluşturana değişik sınıflar ve katmanları somut sorunlarından hareketle biraraya getirmek olanaklıdır. Bu sorunlar ise örgütlenmesi amaçlanan kitlelerin ekonomik-demokratik taleplerinden başka bir şey değildir. Yalnız demokratik kitle örgütleri, bu sorunların çözümüne yönelik mücadelesini verirken bunların bütününe olan bağlarını kurmayı, sorunların politik içeriğini ihmal etmemeyi de bir görev bilir.

Emekçi sınıf ve tabakaların etkin silahı, onların biraraya gelmekten doğan örgütü güçleridir. Bu anlamda, demokratik toplumsal muhalefeti örgütü mücadeleye katmalarında önemli ve ilk adımı demokratik kitle örgütleri oluşturur. Türkiye gibi milyonlarca emekçinin örgütü mücadelesinde kaldığı bir ülkede demokratik kitle örgütlerinin görüleceği işlevlerin boyutu büyüktür.

Ancak demokratik kitle örgütleri başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakaların iktidara yönelik politik hareketinin asla eksenini almaz. İşçi sınıfının öz örgütü, tüm emekçileri kendi mücadelesine ittifakında toplayan temel örgüt, işçi sınıfının yeterli bir ölçüde ulaşmış öncülerinin bir aradından onun bağımsız partiidir. Bu anlamda işçi sınıfının ve tüm emekçilerin örgütü mücadeleye yönelik politik hareketlerinin temel örgütüdür.

Emekçi sınıf ve tabakaların muhalefetlerinin bir ifadesi olan kitle örgütleri ile örgüt parti arasında diyalektik bir bağ vardır ve bu bağ kaçınılmazdır. Bu bağ hiç bir zaman organik bir bağ anlamına gelmez, gelmemelidir. Kitle örgütleri partiden bağımsızdır. Kararlarını kendi organlarında oluşturur. Ancak ekonomik-demokratik taleplerin çözümünün politikadan geçtiği düşünülür, kurtuluşun işçi sınıfının kurtuluşuna bağlı olduğu kabul edilirse işçi sınıfının öncü partisi ile kitle örgütleri tavırda birlik içinde olmak zorundadır.

İşçi sınıfı partisinin üyelerinin kitle örgütlerinde çalışma yöntemleri ise son derece önemlidir ve işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin kitle örgütlerine bilimsel yaklaşımından soyut değildir. Kitle örgütleri içinde partiler partide sempattan ve giderek militanlar kazanmak durumundadır. Ancak, bunu gerçekleştiren asla o örgütlenmeyi sağlayacak hiçbir noktaya erişemediği birleşim biçimi değildir. Amaç olmanın, günlük politik çıkarılmaları işçi sınıfının uzun erimli mutlaka kazanımı mücadelesine tercih etmeyen, kısaca bilimsel sosyalistliğini lafı değil hayatın içinde ispatlayan hareketler için işçi sınıfının ve diğer emekçilerin kitle örgütleri içinde ortak amaçlar etrafındaki birliği en az işçi sınıfı partisinin birliği kadar önemlidir.

Bu kapsam içinde demokratik kitle örgütlerinin bugünkü durumuna bir göz atıldığında işçi sınıfının bir duruma karşılaşmak olanaklıdır. Hiçbir beklentim ki, karamsarlığa düşmenin de anlamı yoktur. İleriye yönelik umut verici gelişmeler söz konusudur. Ancak bugün demokratik kitle örgütleri içinde karşı karşıya gelinen sorunların çözümünün belirli bir zaman istediği de bir gerçekçidir.

Bugün demokratik kitle örgütlerinin varoluşu nedeniyle, temel çıkış noktasına yani kitle tabanının ekonomik, sosyal, mesleki ve demokratik taleplerine



yan çizen, bunları küçümseyen sözde siyasi çizgiler vardır. Bunların gözünde demokratik kitle örgütleri "devrim"i gerçekleştirecek, temel örgütlenmelerdir. Gözüm olarak nitelendirilen bu sözde "siyasat"ler, köklü bir ideolojiden yoksunluğun bir sonucu partileşmelerini parti düşmanlığına dönüştürmektedirler. Bir parti kurduklarında, kurdukları partinin çok kısa zamanda ikiye, dörde parçalanacağını çok iyi bilmekte ve kendilerine şu ya da bu demagojiyle bağladıkları kişileri "partileşme süreci" gibi bir safasatla oyalamaktadırlar. Nitekim partileşmelerine dahi gerek kalmadan bu güden yarına sürekli bölünmekte ve fraksiyon iktidarı doğurmaktadır.

Genel durumları bu olunca da, kitle örgütlerindeki hedefleri, kitle örgütlerinin birliği de bozarak o örgütten üç-beş militan kazanmak olmaktadır. Hangi amaca hizmet edecek belirsiz üç-beş militan için de binlerce örgütlenmeye hazır emekçileri örgütü kuşkuyla bakar duruma getirmekte, örgüte üye olmuş, sağlıklı bir çizgiye oturmuş kimseleri de örgüt dışına itmektedirler.

Diğer bir siyasi çizgi ise, kısa erimli amaçları için uzun erimdeki kazanımları bir yana itmekte, kendi insiyatifinde örgütleri yaratmak için güçlü örgütleri sözde bilimsel özdü bilim dışı günün koşullarına uymaya yaklaşımına bilmektedir. Siyasi güç gösterisi için kitle örgütlerinin gücünü eylemde kırmak kaçınılmaz bir görüş Türkiye'de "ilerleme" adı altında tanınmaktadır.

Kısaca özetlersek, demokratik kitle örgütleri, bugün "siyasatların" tasallutu altındadır. Tutarlı bilimsel sosyalist bir doğrultudan yokun bu sözde "siyasat"lar bu tavırlarıyla binlerce kez keşmeyi kısa erimli hedefleri ile uygun bulmaktadır.

Demokratik kitle örgütlerinin yönetim kadrolarında bulunurlar da bu yanlış eğilimlere zaman zaman çanak tutarak örgütsüz milyonlarca emekçiye ihanet etmektedirler. Amaç emekçilerin azından kitle örgütlerinde en yoğun biçimde örgütlemek olmak gerekirken, örgütsüz kesimlere yan çizilmekte, kitle tabanının somut sorunları bir yana itilmekte ve doğal olarak siyaset kuruculuğu yapılmaktadır. Kısaca bugünkü durum budur.

2

1 Mayıs her şeyden önce, işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadelesinin gündür. İşçi sınıfı 1 Mayıs'ta birlik ve mücadele azmini yeniler, ekonomik-demokratik taleplerini vurgular. Bu talepleri genelde verilen bağımsızlık demokrasi, sosyalizm mücadelesinden ayrı değildir.

1 Mayıs'ta işçi sınıfının birliği özenele ön plana çıkarılır ve bunlar bugünkü kutlanma hazırlıklarında sendikalar yüklenir. Siyasi partilerin bu kutlanma törenlerine katılımı semboliktir. Siyasi parti liderleri protokolda yer alırlar ancak pankart ve flama açmazlar.

1. DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNİN BU GÖNÜK KONULARINI NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ? BUGÜNKÜ DURUMA GELİNENİNDE, BAŞLICA ETKENLER NELER OLMUŞTUR?

2. BUNLARIN IŞIĞINDA SON 1 MAYIS GÖSTERİSİNİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?

3. SÖZÜNE ETTİĞİNİZ EKŞİKLER NASIL GİDERİLEBİLİR, DARBOĞAZ NASIL AŞILABİLİR?

Dünya üzerinde ister kapitalist, isterse sosyalist ülkelerde olan kutlanış biçimi bu olan 1 Mayıs, Türkiye'de bu yıl bu yaklaşıma taban tabana zıt bir anlayış içinde kutlandı. Bunun nedeni ise birinci soruya verilen yanıt içinde yer alıyor.

1 Mayıs Alanı'nda kitle örgütleri bir yana itilmiş, "siyasatlar" yarışı bir arenadaymışçasına tam boy kendini göstermiştir. Pankart ve flamaların ardında bir avuç kişiyi toplayan siyasi "partiler" yanında bütün gücünü kadro örgütünde toplayan "partisiz"lere kadar her görünümde "siyasat" panayırı.

Bu Arada Türkiye İşçi Partisi'nin 1 Mayıs'a katılım konusunda almış olduğu karar ve uygulamayı saygıyla anmak isterim. Her partili ve sempattanın kendi kitle örgütünde katılım karar, kitle örgütlerine bilimsel yaklaşım ve ileriye yönelik olumlu bir yaklaşım ifadesi olmuştur.

Bunun ötesinde parçası yaklaşım böylelikle bozular kazanılmıy ki, işçi sınıfının ve yandaş emekçilerin kitle örgütlerinde özenele vurgulamak istediği, bir genel grev, bir referandum, bir sendika hakkı, bir memurlara politik haklar sorunları salt siyasi sloganların içinde çabır bir ses olmanın öte geçememiştir.

İşçi sınıfının katılmadığı görüşü düşüklük ise son derece dikkat çekicidir. Bu tüm ilerici derin yurtseverlerin ve sosyalistlerin gözbebeği olamamakta DISK'in ne denli bir "siyasat" tasallutu altında kalmış olduğunu bir ifadesidir. İşçi sınıfının birliği siyaset çıkarları için parçalanıyor bir Petrol Kimya-İş'i, bir Turizm-İş'i yönetmek için yüzbin dalavere döndürenler ciddi ciddi düşünmelidirler. İşçi sınıfının birliğine büyük darbeler indirildi. Bugün de aynı tavır başka düzeyde kitle örgütlerinde yandaşların kadro örgütlerine çekerek sürdürülüyor.

3

Öncelikle ve ivedilikle demokratik kitle örgütleri bu darboğazdan kurtarılmalıdır. Durum umutsuz değildir. Öncelikle bu sözde "siyasat"ler mutlaka görmezden gelin, kitle örgütlerine bilim dışı yaklaşımlar binlerce dalın kesilmesi demektir, kazanılmaya açık milyonlarca emekçiye ihanet demektir.

İstese de istemesek de dışımızda objektif bir gerçeklik kazanan bu "siyasatlar" demokratik kitle örgütlerinde nasıl çalışılması gerektiğini öğrenmelidirler. Kitle örgütlerinin birliğini bozarak değil, o birliği koruyarak kendine taraftar kazanmak esastır. "Siyasat" militanları bu gerçekliğin ayrıntılarıyla öğrenmeli ya da bunlara öğretilmelidir. Bilim dışı yaklaşımlara asla müsamaha edilmemelidir.

Demokratik kitle örgütleri ise başta belirtilen doğrular çerçevesinde özellikle kitle tabanının somut ekonomik-demokratik taleplerinden hareketle mücadelesini sürdürmelidirler. Kitle örgütleri eylemlerini bir somut sorun etrafında oluşturmalıdır. Çözümlenmez, ileriye yönelik olumlulukların başlangıcı bu olmalıdır. Yoksa kitle örgütleri bir "siyasat" çıkarmada boğulmaktan kimsesiz kurtaramaz.





# AMBARGO OLTASI YENIDEN KIBRIS'A TAKILDI

ABD Kongresi'nin Türkiye'ye karşı aldığı silah ambargosu kararının kaldırılması olasılığı geçtiğimiz hafta sonuna doğru büyük ölçüde ortadan kalktı. Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komisyonu'nun ambargonun kaldırılması önerisini 3 Mayıs gecesi sadece 1 oy farkla benimsemesinden sonra, Amerikan Senatosu'nun ilgili komisyonu geçen Perşembe gecesi öneriyi 4 oy farkla reddetti. Böylece, ambargonun kaldırılması önerisinin Temsilciler Meclisi genel kurulundan geri çevrilmesi aşağı yukarı kesinleşti.

Amerikan silah ambargosu kararının kaldırılmasının artık büyük ölçüde görüntüye ilişkin bir sorun haline geldiği daha önce Yürütüşün sübütanlarında dile getirilmişti. ABD Kongresi'nin ambargo kararının 15 Şubat 1975'te yürürlüğe girmesinden bu yana değişik biçimler altında ABD'nin Türkiye'ye silah satışlarının sürdürülmesi için olanaklar yaratılmıştır. Carter yönetiminin Nisan ayı başında yaptığı öneri üzerine Kongre'den geçmesi beklenen yeni karar, Mart 1976 tarihli Türkiye - ABD Savunma İşbirliği anlaşmasından bağımsız olarak, Şubat 1975'te yürürlüğe giren yasa maddesinin iptaline ilişkin olacaktır. Diğer bir deyişle ABD Kongresi'nden beklenen karar, artık ambargonun kaldırılmasından çok, ABD'nin, Türkiye'ye silah satışı yasakından vazgeçtiğini resmen ve Kongre'nin ağızından da ilan etmesi anlamını taşıyacaktır. Böylece, Amerikan Kongresi'nin Türkiye'yi diplomatik alanda zayıflatmaya yönelik tutumunun değişmesi bekleniyordu.

## ABD'NİN DESTEĞİNİ KAZANMA YARIŞI

Türkiye'ye uygulanan Amerikan silah ambargosunu kaldırılıp kaldırılmaması sorunu, Türkiye'nin askeri gücünün korunup korunmamasından çok, gerçekte Türkiye ile Yunanistan'ın aralarındaki sorunların çözümünde ABD'nin

desteğine dayanma yarışının konusu haline gelmiştir. Yunanistan hükümetleri, Türkiye ile aralarındaki anlaşmazlık konularında Türkiye'yi asıl sorumlu gibi tanıtmak ve ülke içinde reklamı yapılabilecek ödünlerle zorlamak için, ABD'nin silah ambargosunu Türkiye'yi zayıflatan bir koz olarak kullanma çabasındadır. Yunanistan ve onun desteğine bel bağlayan bazı Kıbrıs Rum çevreleri, Kıbrıs sorununun çözümünde de ABD'nin Türkiye'ye üzerine uygulayacağı baskıdan güç almaya çalışmaktadırlar.

Türkiye'deki hükümetler ise, Amerikan silah ambargosunun sürdürülmesini, Yunanistan'la varolan anlaşmazlıkların ve Kıbrıs sorununun çözümü için herhangi bir girişimde bulunulmamasını önündeki başlıca engel saymıslardır. Daha önceki Milliyetçi Cephe Hükümetleri gibi bugünkü Ecevit hükümeti de, ABD'nin desteğini ya da en azından tarafsızlığını sağlamadan sözü edilen sorunların çözümünü yolunda adım atmakta kaçınılmazlardır. Bu tutum, Türkiye'nin uluslararası sorunların çözümünde ve dış ilişkilerinin düzenlenmesinde Amerikan emperyalizminin desteğini koruma ve bu destekten güç alma çabasını yansıtmaktadır.

## AMBARGO ÜZERİNDE PROPAGANDA SAVAŞI

Türkiye ve Yunanistan'ın aralarındaki sorunların çözümünde Amerikan emperyalizminin desteğine dayanma yarışını, Amerikan silah ambargosunu iki ülke arasındaki diplomatik savaşın konusu haline getirmiştir. Ecevit hükümeti kuruluşundan itibaren bütün çabalarını, ABD yönetimini, ABD'yi Türkiye karşısında gösteren silah ambargosu kararının kaldırılması yönünde ilna etmeye yoğunlaştırdı. Bu amaçla Kıbrıs sorununun çözümünde somut ve ciddi adımlar atılmaya hazırlanmış izlenimini kandırmaya çalıştı. Bu arada, silah ambargosunun 1976 Mart tarihli savunma işbirliği



Carter: Neler planlıyor?

anlaşmasının onaylanmasından ayrı olarak kaldırılmasını sağlayarak, ABD'nin Türkiye'ye desteğini karşılıksız olarak devam ettirip göstermeye girişti.

Buna karşılık, Amerikan silah ambargosunun sona ermesi olasılığı, ABD'nin Türkiye üzerindeki baskılarından destek bulmaya çalışan Yunanistan hükümetinin ve Kıbrıs Rum çevrelerinin karışık bir propaganda savaşına güç vermelerine yol açtı. Yunanistan'ın ve Kıbrıyan hükümetinin çabaları, Kıbrıs sorununun çözümünü kolaylaştırıcı girişimlerde bulunmaktan çok, ABD'yi yeniden Türkiye'nin karşı safında gösterme amacına yöneldi. Karamanlis hükümetinin, bu amaçla, ABD'deki tekelci sermayeyle iççe geçmiş Yunan kökenli işadamlarına dayanan "Yunan Lobisi"ni harekete geçirdiği görüldü. "Yunan lobisi"nin ABD Kongresi üzerindeki girişimlerinin başarıya ulaşmak üzere olduğu anlaşılıyor. Amerikan silah ambargosunun devamı, Türkiye'ye karşı emperyalist devletlerin desteğine dayandığı izleniminden güç almayı çalışan Yunanistan ve Kıbrıs Rum çevrelerinin kazandıgı bir puan olacaktır.

## İKİ ÇIKMAZ YOL

Yunanistan'ın ve Kıbrıs'taki yasal Kıbrıyan hükümetinin, Kıbrıs sorununun çözümü için Türkiye'ye karşı ABD'nin baskılarına dayanmaya çalışması asla haklı görülmez. Böyle bir politika, Kıbrıs sorunu ABD'nin müdahalesini körükleyip meşrulaştırmaktan, Amerikan emperyalizminin bölgedeki koltuk değneği pozundan yarar ummaktan başka anlam taşımaz. Amerikan emperyalizminin Kıbrıs'ın dostu gibi gösterilmesi, ABD'nin Kıbrıs'ın içişlerine müdahalesine davetiye çıkarılması, kısa vadeli iç propaganda başarıları için Ada'nın bağımsızlığından vazgeçilmesinden başka sonuç veremez.

Buna karşılık Ecevit hükümetinin, Kıbrıs sorununun ve Türk-Yunan anlaşmazlıklarının çözümünü ABD'nin desteğinin elde edilip korunmasına bağlaması da, sadece Amerikan emperyalizminin bölgedeki hegemonya amaçları için ortam elverişli tutulmasına yaramaktadır. Amerikan emperyalizmine dayanma çabasının "ulusal çıkarları koruma" bahanesi arkasında meşrulaştırılması, Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığın pekiştirilmesinden başka sonuç vermeyecektir.

## İKİNCİ BİR YARIŞ

Ecevit hükümeti, Amerikan silah ambargosunun sona erdirilmesini, yerli tekelci büyük sermayeye ve silahlanma yarışına bel bağlayan "etkili çevrelere" güven vermenin de bir aracı olarak görmektedir. Ecevit hükümetinin bu çabası, İktidarını sağlamlaştırmak için, tekelci büyük burjuvazinin ve silah şa-

krutlama heveslisi milltarist çevrelerin vizesinden ve desteğinden güç almayı seçtiğini kandırmaktadır. Ambargo kararının kaldırılmasından ulusal çıkarları, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin özemleriyle hiçbir ilişkisi yoktur. Tam tersine ambargo kararının sona erdirilmesi, olsa olsa, Ecevit hükümetinin emperyalizmin desteğini koruyup geliştirebileceği işbirlikçi güçlere kandırmaya yarayacaktır. Ambargonun kaldırılmasına, emperyalizmle ilişkilerin düzeltmeye çalışan büyük burjuvazi ile siyasetin yarışına kucaak açan milltarist çevreler bel bağlamıştır. Amerikan silah satışlarıyla ilgili biçimsel yarışın sona erdirilmesi, sadece, Türkiye'yi emperyalizme daha sıkı bağlayacak yeni planları reklam edilmesine, topraklarımızdaki soldan ve işçi üyelerinin varlığını yeniden meşrulaştırılmasına hizmet edecektir.

Ecevit hükümeti, emperyalizmin desteğini koruyarak işbirlikçi güçlerin gözüne girmek için Milliyetçi Cephe partileriyle yarışa girme yolunu tutmuş benzermektedir. Hükümetin, kendi geleceğini işçi sınıfının ve demokratik güçlerin çıkarlarından yana bir politikaya değil, bütünüyle sermaye güçlerinin kararına bağlayan bu tutumu, gerçekte meydana faşist güçlere bırakılmasından başka anlamlı taşımamaktadır. Ecevit hükümeti, bu tutumıyla, Milliyetçi Cephe güçlerinin emperyalizmin ve tekelci büyük sermayenin işbirliğiyle yeni bir saldırıya hazırlanabilmesi için elverişli bir ortamın tohumlarını atmaktadır. Ambargonun sürdürülmesinden yararlanan hükümetin zayıflatmayı unan Milliyetçi Cephe partilerinin, Temsilciler Meclisi ve Senato komisyonlarının son kararlarına gerici demagojinin bir malzemesi olarak sarfımalrı raslantı değildir.

## KIBRIS AMBARGO OLTASINDA

Amerikan silah ambargosunun sürdürülmesinin ortaya çıkması, Kıbrıs sorunu yeniden ambargo oltasına sıkı sıkıya takmıştır. Böylece, Kıbrıs sorununun çözümü yönündeki girişimlerin önüne, yeniden yoğun bir propaganda savaşını yaratacağı bir şağırlık duvarı geçecektir. Ambargo oltası, gerek Türkiye ve Kıbrıs'ın Türk kesiminde, gerekse Yunanistan ve Kıbrıs hükümet çevrelerinde, Ada'nın geleceğini Amerikan emperyalizminin dayatmaları yönüne çekmek için kullanılacaktır.

Kıbrıs sorununun çözümünün Türkiye'ye yönelik Amerikan silah ambargosunun geleceğine bağlı tutulmaktan çıkarılması zorunludur. Kıbrıs sorununun çözümü, Kıbrıs'la ilgili şu ya da bu tarafta emperyalizmin desteğinin kazanılmasından değil, Ada'da yaşananların gerçek çıkarlarının korunmasında, bölge ve dünya barışının güçlendirilmesinde aranmalıdır. Başka türlü girişimler, Kıbrıs'ın yaşadığı acuların sürdürülmesinden başka sonuç vermeyecektir.

## Emperyalizmin uşağı, demokrasi düşmanları Moro'yu katletti

Emperyalizmin karanlık güçlerinin verdiği işaretle İtalya'da Hristiyan Demokrat Parti Başkanını kaçırarak "Kızıl Tuğaylar" geçen hafta başında Moro'yu katlettiler. Ülkenin içine düştüğü derin bunalımdan demokratik yöntemlerle çıkılabileceği yolundaki ısrarlı çabalarıyla tanınan Moro'nun öldürülmesi, emperyalizmin İtalya'da demokrasiye karşı kurmayca çalıştığı tuzağın büyüklüğünü sergiledi. Moro'nun yitirilmesi, ülkelerin demokratik gelişmesini sabote etmek için emperyalist saldırılarının hangi boyutlara ulaşabileceğini gösterdi.

Emperyalizmin uşağı "Kızıl Tuğaylar"ın bu kalşesiz cinayeti için Moro'nun seçilmesi bir rastlantı değildir. Moro'nun 1976 sonbaharındaki yerel seçimlerden sonra Hristiyan Demokrat Parti'nin başkanlığına getirilmesi, A. Fanfani'nin temsil ettiği koyu antikomünist politikanın düzeltilmesi yönündeki gelişmenin bir simgesi olmuştur. Ülke'de son hükümet bunalımı sırasında Hristiyan Demokratlarla Komünist Partisi arasındaki program anlaşmasının gerçekleşmesinde Moro'nun belirleyici kişisel katkıları olmuştur. Moro, Hristiyan Demokrat Parti içindeki antikomünist, demokrasi düşmanı kanadın baş hedeflerinden biri haline gelmiştir. CIA'nın Kızıl Tuğaylar'ın namusundan Moro'nun kalbine sıkıktığı kurşunlar, gerçekte İtalyan halkının demokratik gelişme özemine siktirilmiştir.

Moro'nun öldürülmesi, tüm dünyada çok geniş bir yelpazenin içinde yer alan çevre tarafından kinandı. Moro'nun katli lanetleyenlerin büyük çoğunluğu, insan hayatına yönelik tehdit eylemciliğinin önüne kesinlikle geçilmesi diletiği getirildi. Bu dileklerin içten olabilmesi, bu tür eylemlerin asıl yönlendiricisi demokrasi düşmanı, gerici güçlerin karşısında en geniş demokratik eylem birliğinin yanında yer almakla mümkündür. Başta CIA olmak üzere emperyalizmin casusluk ve fesat örgütlerinin faaliyetlerinin kökü kazınmadık, demokratik hak ve özgürlükler emekçi halkın iradesine dayalı güvencelere bağlanmadık, tehdit belasından kurtulabilecek mihnikün değildir. Gelecek, tehditçiliğin karşısına çıkanlardan kimlerin içten, kimlerin ise göz boyama telaşında olduğunu gösterecektir.

# Kitap: "1927 Komünist tevkifatı"

TÜRKİYE'DE SOSYALİST HAREKETİN ÖNÜNDEKİ ÖNEMLİ GÖREVLERDEN BİRİ DE, SOSYALİST HAREKETİN GEÇMİŞİNİN, BU GEÇMİŞTEN ÇIKARILACAK DERSLERİN GERÇEKÇİ BİR BİÇİMDE YENİ KUŞAKLARA AKTARILABİLMESİ. NE YAZIK KI, BU GÖREVİN KARŞISINDAKİ EN BÜYÜK GÜÇLÜKLERDEN BİRİ DE ELDEKİ VERİLERİN, BELGELERİN YETERSİZLİĞİ. HAREKETİN, GERİYE BIRAKTIĞI ÇOK AZ BELGE, ÇOK AZ ÇALIŞMA, ÇOK AZ ÖRÜN VAR. GÖREV, BİR YANDAN BU BELGELERİ YARATICI BİR BİÇİMDE YENİDEN DEĞERLENDİRİRKEN DİĞER YANDAN DA YENİ BİLGİLER ORTAYA ÇIKARMAK. "1927 KOMÜNİST TEVKİFATI" BU ALANDAKİ SAYISIZ BOŞLUKTAN BİRİNİ DOLDURUYOR.

Türkiye'de yepyeni, pırıl pırıl, ileriyi açık bir kuşak yetiştiriyor. Buna kısaca, 1971 sonrası kuşak demek mümkün. İleriyi, sosyalizme açık; ama "sol" adına, "sosyalizm" adına kendine sunulan hemen herşeyi tartışmadan, mantık siz-gencinden geçirmeden benimseyeye, üstelik de bunlara bir din gibi bağlanmaya eğilimli bir kuşak bu. Maoculuktan diğer sapkın akımlara kadar tüm "ciğ" ler, bu kuşağa en gözalıcı, en çarpıcı, en dikkatli görünen sloganları, efsaneleri yaklaşıma çalışıyor. Örneğin bir Mao-culuk, orta öğretimin bilinen milliyetçi şartlanmalarından yararlanarak, bunları körlüklerle yaklaşıyor gençliği. Kimileri, bir cinayetten ya da intihardan öte-ye geçmeyen kimi eylemleri, bilmeven-lere "şanlı 71 direniş" olarak anlatıyor. Ötekiler, masal ve efsaneleri gerçeklerin yerine koyarak yaralanmaya çalışıyor gençliğin açıklığından ve sağlığından.

## SOSYALİSTLERE DOŞEN GÖREV

Masaların, efsanelerin, abartmaların ve sövence kabarmaların yerine ger-çekleri ortaya koymak sosyalist hare-ketin en büyük görevlerinden biri. Çün-kü hem sosyalistler yarınların öncüsü-dürler, hem de bugünün çöçüğü, yarın-ın en önemli gücüdür. Bugünkü kuşa-ğı, 1971 öncesindekilerin çoğu gibi, ya-rın "kaybolan bir nesil" olmasını engel-lemek için; eğitime, açıklığa ve aydın-lığa bugünden kavuşmak gerekiyor. Buna kısaca, yeni kuşağın eğitimi demek mümkün.

## MAHKEME KANALIYLA ALDIĞIMIZ TEKZİPTİR: BURJUVA MANTIĞI

YURUYUŞ Dergisi Yazışları Mü-dürlüğüne; Derginizin 7 Mart 1978 tari-hi sayısının 10. sayfasında 25-26 Şubat 1978 tarihlerinde yapılan 61. Genel Ku-rulumuz konu edilerek, örgütimize çir-kin saldırıda bulunmuştur.

Belli bir siyaset adına yayın yapan derginizin bu tür eleştirilerden çok, bil-melzel temele dayalı değerlendirmeye ve eleştiri yapması gerektirdi. Ama, örgütü-müzü saldırıda; mantık; küçükburjuva, metod; tevizat olunca bu sonuç çıkmış oldu.

### Genel Yönetim Kurulumuz:

1- Emperyalizme ve faşizme karşı de-mokratik güçlerin ilkel ittifakının pratik olarak gündeme geldiği şu sıralarda bu tür saldırılar "kuyruk acısı sonucu da olsa" provakasyon olarak niteler. 2- Örgütümüzün tüzel kişiliğinin temsil eden Genel Başkanımız; DİŞK içinde ve devrimci çevrede prensip dövişü yapı-mış, sendikal alanda födileşmiş apoletik kişilere dayanarak değil, hayatın canlı diyalektik içinde "İş" yaparak bugüne kadar gelmiştir. Yıllardan sürdürülen bu kararlı mücadele, örgütümüzün tüm or-gan birimlerinin kolektif düşünce ve davranışı ile yürüştüğüdür.

3- Genel olarak Türkiye İşçi Sınıfının

Ağzına verilen her kaşığı ikirciksiz yutan çocuklara benzeyen bugünkü ku-şağı yarın yitirmemek için, hiç çekin-me-den bazı fetişlerin, mitlerin üzerine yürümek gerekiyor. Açıkçası, burjuvazi-den cinayetlerinin hesabını sormayı bir an bile unutmadan "şanlı 71 direniş-nin" ne olup ne olmadığını açıklamak gerekiyor. Burjuvazinin büyük kozu mil-liyetçillige en küçük ödün vermeden, ço-ğun şartlanmaların üzerine korkmadan yürümek gerekiyor. Yaşamlarını sosya-lizme adanmış insanlara saygıyı ve burju-vazinin baskı döneminin koşullarını bir an bile göz ardı etmeden, Türkiye sosya-list hareketinin gelişimini, eksiği ve faz-lası ile, ama gerçeklere oturtarak ele al-mak gerekiyor.

Bunlar, sosyalist hareketin ideolojik plandaki en önemli görevlerinden bir bölümlünü oluşturuyor. Gereki cddiyet ve sorumluluk içinde bu görevlerin üzerine yürünmediği sürece, gerçekler hiç çekil-milmeden ortaya konmadığı sürece, sos-yalist hareketin genç, ileriyi açık ama bilinçsiz bir kuşağa karşı sorumluluğu- nu yerine getirmesinden söz edilemez.

## VERİSİ, BELGESİ KİT BİR GEÇMİŞ

Türkiye'de yukarıda çizilen çerçeve-nin bir parçası olarak, sosyalist hare-ketin tarihinne eğilmek isteyenler hangi ve-rilerden yararlanacaklar?

Ne yazık ki, eldeki belgeler ve veriler, belki de hiçbir ülkenin tarihinde görü-meyecek kadar yetersiz ve kısır. Örneğin bugün, Ajlan Sayılan'ın hızı antikümü-

nist Tevejoğlu'nun ya da Darendeoğlu' nun yararlandıkları ve kitaba çevirdik-leri belgeler dışında elde çok az veri, çok az belge var. Hareketin geriyeye bıraktığı çok az belge, çok az çalışma, çok az ürün var. Tabii, hayal gücü hayli geniş kimselerin, aksini iddia etmesi mümkün olanlar birer birer öldükten sonra ortaya çıkardıkları "anılar" bunlara dahil değil. Bunlar daha çok kişisel birer yazırlık denemesi niteliğindedir.

Geçmişimiz aylarda, yeni bir kitap ya-nylandı. "1927 Komünist Tevkifatı" başlığın taşıyan ve Birlik yayıncıları ta-rafından hazırlanan kitap, başlığında da anlaşılacağı gibi, 1927 tevkifatını konu alıyor. Araştırmacı Mete Tuncay'ın sunuşundan sonra, o dönem Vakit gazetesinde yer alan duruşuna zabıtları aktarıyor.



Mete Tuncay'ın sunuşunda da belir-tildiği gibi, 1927 tevkifatının önemli özelliklerinden biri, ilgili davanın İstiklal Mahkemelerinde ya da gizli askeri sıkı-yönetim mahkemelerinde görülmemiş olması. Bu, açıklığı da beraberinde getiri-yor. Bunun dışında, söz konusu duruş-malar ile ilgili zabıtların daha sonra yan-ması, elde tek kaynak olarak duruşmayı yayımlayan Vakit Gazetesini bırakıyor. Kitabı yayıma hazırlayanlar, Vakit gazetesinde yer alan haberleri, yeni yazıya

aktarmışlar. Böylece, Türkiye'de sosya-list hareketin tarihinne ilişkin somut bir belgeye kavuşuyoruz.

## BİR KUŞAĞIN DRAMI

1927 tevkifatına ilişkin belgelerden ortaya çıkan bir temel gerçek var. Belge-lerin özünü de bu gerçek oluşturuyor. Açıkça ve kısaca şu: İşçi sınıfının kendiliğinden hareketinin en ağır baskılar al-tında zincirlenmeye çalışıldığı, aydın kadroların ise neredeyse bütünü ile Ke-malist ideolojinin şu ya da bu versiyonu-nun esareti altında bulunduğu koşullar-da, corak bir toprakta lğneye kuyu kaz-maya çalışan bir işçi sınıfı sosyalistinin azmi ve mücadelesi bilindi.

1927 tevkifatında yargılanan 48 kişiden beki de yalnızca birinin, Şefik Hü-s'nün bu niteliğe sahip olması, aynı za-manda bir kuşağın dramını da yansıtır. Hiç kuşkusuz bazı başka gerçekleri de unutmamak koşulu ile. Bir kez, aynı davadan sanık olan 7 kişi, gıyaben yar-gılanmışlardır. Bu davaya ilişkin olarak bunlar hakkında söz söyleme olanığı yok. Ayrıca, yargılananlar arasında, sa-ysız az da olsa, başka işçi sınıfı devrim-dileri, bilinçli militanlar da olabilir hiç kuşkusuz. Sözümlü ettiğimiz, çalışma bi-çimi, ideolojik yetkinliği, mücadelesi zmi ve burjuva mahkemesinin önünde inancından en küçük ödün vermesini de yalnızca bir tek kişinin sıvılabileceğidir.

Dram burada ortaya çıkıyor. Bir yan-da, bilindi, mücadelesi azmi ile öna çıkan çok ama çok dar bir kadro, Öte yanda, kendiliğinden gelişen, bilinçsiz yığın hareketi. Arada bir köprü olması gerekmez mi? İşte böyle bir köprünün olmayışı, sosyalist hareketin 1927'deki dramını oluşturuyor.

Köprü olması düşümlenir, bilimsel sosyalizmin bilincini ilükedeki kitlesel hare-ketlenme ile bütünleştirmesi beklenen-ler var. Bunlar da 1927 duruşmasında

# Malatya senaryosu Elazığ sahnesinde

Malatya olaylarının ateşli henüz kül-lenmeden, Doğu bölgesinde yeni oyun-lar tezgahlanmaya başlandı. Kars ve İğ-dır'da cereyan eden olaylar, sanki daha büyük bir operasyon üvertürüsünü temsil ediyor. Doğu Anadolu'da ikinci bir Ma-latya olmaya aday görülen kentlerden biri de Elazığ. Elazığ'da geçmişimiz haf-talarda yeni patlamalar körlüklenmek ist-enildi. Malatya olaylarından çıkarılan dersler; kısacası Malatya deneyimi, Elazığ'da da tekrarlınmak istendi.

ban, Çimento fabrikası, ferrokrom gibi işyerlerinde toplam 30 bin sendikali iş-çinin bulunduğu söyleniyor.

Ancak, Malatya'dan farklı olarak, Elazığ'daki işyerlerinde MHP'li, MİSK' in önemli bir ağırlığı var. Son zamanlar-da, örneğin Keban'da, işçilerin MİSK'e rağmen grev karar almaları, sendikal hare-kette ve işçi kesiminde faşist denedi-minin kırılmakta olduğunu gösteriyor. Bu-nunla birlikte, bugüne dek edilen to-humlara, bugün 30 bin işçiden en az 15 bininin, faşistlerin doğrudan tehdit ve denetim altında bulunduğu da bir gerçek.

Elazığ'ın bir diğer özelliği de öğren-ci sayısının hayli yüksek olması. Dev'

## BASIN-İŞ SENDİKASI GENEL YÖNETİM KURULU

Genel Sekreter Hüseyin KARAHAN Genel Başkan Burhan ŞAHİN

## ALTYAPI

Elazığ, Malatya gibi işçi sayısının hayli çok olduğu bir il. Karayolları, Ke-

# ya da bir kuşağın dramı

yarılanıyorlar. Bunların arasında en önemli görevlerde bulunanların yanına, Kemalist ideolojinin mikrobu girmiş. Milliyetçiliğin mikrobu girmiş. "Bu dönemde hiçbir şey yapmadan Kemalist iktidarı destekleme" tutumunun mikrobu girmiş. Bunlar örgütün en üst kademelerinde yer alıp, hareketliğin ideolojisi ve "pratiğini" yaymaya çalışıyorlar.

## DÖNEK Mİ, DEĞİL Mİ?

Kim bunlar?

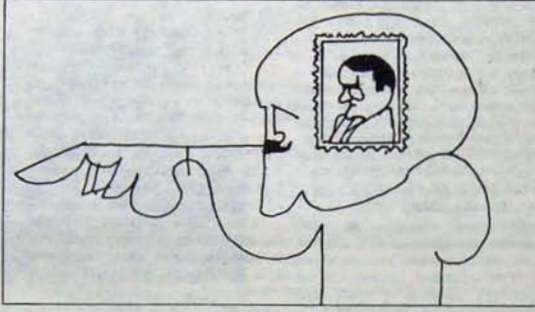
Biri örgütün İstanbul'daki yöneticisi Vedat Nedim Tör. Diğer de kimilerince hareketin "ideologu" sayılan Şevket Süreyya Aydemir. "Dönek" olarak biliniyorlar. 1927'den sonra, fiili anlamda hareketten kopuyorlar. Kemalizmin resmi ideologu oluyorlar.

Dönek mi, değil mi? O zamanki deyimle Vedat Nedim ve Şevket Süreyya Beyleri dönek sayılmak mümkün değil. Hareketin talibizliği de, biçirli dönem Marksist-Leninist olmayan bu iki kişilerin, bir dönem hareketin başında yer alınmalarından kaynaklanıyor. Yalnızca Vedat Nedim Bey'in İbbarları değil önemli olan. Bir de, her ikisinin, yoğun çalışma gereken bir dönemde, Komintern'in de saptadığı pasiflikleri var. Bununun felsefesi ya da "ideolojisi" var. Mete Tunçay, bunu şöyle belirtiyor:

"1927 davasından sonra TKP'den kesinlikle kopan bu iki arkadaş dört yıl sonra Kadro'yu çıkarmaya başlayarak açağı yukarı, partiyi kenarlandırdıkları görüşleri bu dergi çevresinde sürdürmektedirler." (s.15)

İdeolojik anlamda "dönek" olduklarını söylemek mümkün değil.

"Yalnız adam" Şefik Hüsnü ile menşetik Vedat Nedim Bey arasındaki farkı, 1927 davasında savcı da görüyor. Esas hakkındaki mütalaada Şefik Hüsnü için



söylenenler şunlar:

"Dr. Şefik Hüsnü Bey, maruz kaldığı bunca mevanî(engeller) ve müşkilata rağmen mefkuresi uğrunda hiçbir nedamet alameti göstermeksizin yürümeğe çıkmış ve hatta memleket haricinde bile bütün azim ve iradesini sarfederek çalmaktan geri kalmamıştır." (s.124)

Aynı mütalaada Vedat Nedim Bey ise şöyle tanımlanıyor:

"Fakat mumaileyh (adı geçen) bu mefkure arkasında Hüsnü Bey kadar fedakarlıklar ve cesaretliler göstermemiştir. Bu sahada ihtiyatkar adımlarla yürümek istemiştir." (s.131).

Vedat Nedim Bey'in bu "fazilet"leri, daha sonra avukatı tarafından, savunma sırasında gerçekçi bir şekilde ortaya konuyor:

"Müvekkilim, komünistler meydanında bulunmuştur, fakat bu isim geçen komünistler veyahut komünist denilen bu zevat fikirlerini icrai sahaya atmak istemeyince, müvekkilim durmuştu." (s.141)

Fikirlerini uygulama alanına koymak isteyenlerle bundan kaçınanlar arasında-

ki farkı, mahkeme de değerlendirmiş ve Şefik Hüsnü 1 yıl 6 ay hapse mahkum olurken, Vedat Nedim'in 4 aylık cezası 2 ay 20 güne indirilmiştir. Menşevizmin doğal sonuçlarından biri olan İhbarcılık, bujuvazi tarafından böyle ödüllendirilmiştir.

## "BEYANAMELERİM YOLUNDADIR"

Türkiye'nin o dönemki çorak topraklarında, yeni kadrolar yetiştirmenin güçlüğü, bu işin ne denli sabir istediği, zaman zaman, yarılana diğer sanıkların duruşma sırasındaki söyledikleri ile de ortaya çıkıyor.

Yargılanıp beraat edenlerden Yuva-kim efendiyi, dağıtılan bazı bildiri (beyanname) soruyorlar. Yarçığa Yuva-kim Efendi arasındaki konuşma şöyle:

"Beyannamelemeden benim malumatın var mı?"

"Yok efendim. Hatta bana müstantiklikte (soru hakimliğinde) sordular. Ben kazanç beyannameleleri sandım. Beyannamelelerim yolundadır" dedim.

"Komünistlik nedir, bilir misin? "Biliyorum ki komünistlik bolşeviklik dedikleri şeydir. Ama bolşeviklik nedir. Onu da bürüü kadar bilirim, sözün doğrusu..." (s.83)

Yorgi Todorof da kendisine "eğitim çalışması" uygulananlardan biri. Duruşma sonucunda beraat etti. Yorgi Efendi, yarçığa komünistler ve komünizm hakkındaki bilgisi şöyle aktarıyor:

"Ders veriyordum. Sen de dinliyorsunmuşun."

"... Hayır, çok dırdr konuşuyorlardı. Kapital'den bahsettiler."

"Komünist ne demektir?"

"Bilmiyorum ama pek iyi bir şey olmadığını anlıyorum. Bulgaristan'da bundan çok fenalık olmuştur."

"Ne gibi bir fenalık?"

"Hapis oluyor, karışıklık filan." (s.89)

## SAYGI BORCU

"1927 Komünist Tevkiyatı", bir dönemi, bu dönemin çalışma güçlüklerini, eksikliklerini ve ihanelerini anlamada başvurulması gereken bir belge.

Türkiye'de bugün sosyalist mücadeleyi verenler, diri ama bilimsiz insanlara düşündükleri daha kolay birşeyler aktarabilecekleri sayıları hayal za da olsa geçmişte tüm ihaneler, menşevikler, baskılar karşısında yılmadan çalışan işçi sınıfı devrimcilerine çok şey borçlular. Kadrosuzluğun, mevcut kadroların ihanelerinin üzerine bıkmandan, yılmadan ve daha çok çalışarak yürüyebileceklere, en başta saygı borcu var.

Bu borç, daha çok çalışarak, yeni kuşakları eğiterek, bu eğitime gecmiş eksiği ve fazlası ile ama gerçeğe boyutları ile sergileyerek ödenir. Şatolar kurarak, masallar anlatarak, bübürenerek değil.

M.Ç.

Mühendislik ve Mimarlık Akademisi ve Fen Fakültesi ve yurtlar, hemen hemen tümünde faşistlerin işgal altında. Faşist işgalden yakasını sıyrabilen, bir tek Veteriner Fakültesi var. Bu yüksek okullar ve yurtlar, faşizmin işgal merkezleri olduğu kadar, başka yerlere takviye gönderilecek yığınlar olarak da görülüyor. Örneğin son Malatya olayları sırasında, Malatya'daki faşistlerin, Elazığ'daki yurtlardan önemli ölçüde takviye aldıkları biliniyor. Bunun dışında 11 Aralık mahalli seçimlerinde, bu yurtlardan MHP'li adaya 3000 oy çıktığı söyleniyor (!) Yurtların barındırıldığı öğrenci sayısı bilindiğine göre, civar illerdeki faşistlerin kendi illerindeki "görev"lerini tamamladıktan sonra, Elazığ'daki yurtlara gelerek Elazığ'daki bareket katkıda buldukları anlaşılıyor.

Altyapıyı tamamlayan başka öğeler de var. Örneğin Malatya'nın "alevi-sünni" çekişmesi Elazığ'da damgasını vuruyor. Bu çekişme faşistler tarafından özellikle körükleniyor. Ayrıca, kentteki günlük görevlilerinden önemli bir bölümü de "ülkücü"lerle aynı görüşü paylaşıyorlar. Bunlardan bazıların, okullardaki faşist işgal ve saldırıları bizzat yönettikleri de biliniliyor.

## KUŞATMA VE SALDIRI

Elazığ, sürekli olarak işgal altında ki kent görünümündedir. İlerici olarak bilinen kişiler, şehrin ana caddelerine çıkarılmaktadırlar. Barınabilecekleri tek yer vardır: Pezvi Çakmak mahallesi. Bunun dışında, kent diğer tüm kesimler,

faşistlerin işgal ve denetimi altındadır.

Malatya senaryosunu Elazığ sahnesine koyacak girişimler, yaklaşık 1 Mayıs la birlikte hız kazanıyor. Faşistlerin özelliğe yayıldıkları, "1 Mayıs dolayısıyla Diyarbakır ve Tunceli'den komünistlerin gelecekleri ve tüm camileri bombalayacakları"dir. Elazığ'da korku ya da şartlanma nedeniyle faşistlerin etkisi altında bulunan halkın büyük çoğunluğu, "camilerini korumak" üzere toplanmaya başlıyorlar. Büyük bir kalabalık, kentten en büyük camisi olan İzzetpaşa camisi önünde toplanır. Ancak saatler geçmekte, patlama olmamaktadır (!) Söylenilen gerçekleşmesi üzerine, halktan tepkiler yükselmeye başlıyor. Elazığ valisi de, olayların önüne geçmek, halkı yatıştırmak için elinden geleni yapmaktadır.

"Caml bombalama" provokasyonu boşa çıkmıştır. Kuşatma'dan sonraki ilk saldırı girişiminin beklentileri vermemesi üzerine, faşistler yeni oyunlara başvurur.

## "SU ZEHİRLEME" MODASI

Malatya olayları sırasında faşistler tarafından ortaya atılıp, büyük basın da "katkısı" ile ortalığı karıştıran "şehir suyunun zehirlenmesi" balonu, Elazığ'da da şişirilir. Malatya olaylarında Hamit Fendoğdu, belediye başkanı İdi. Elazığ'ın da MHP'li bir belediye başkanı vardır. Olay çıkartılabilir için, 200 civarındaki bir "öncü" faşist grup, belediye başkanının annesi şehir suyunu



zehirledi, komünistler suya zehir atmışlar" diye sokaklara fırlıyor. Şehirde panik havasının yaratılması için bütün noktalar zehirlenmiştir. Telefonlar kastedilmiş. Arabalar sokaklarda sürekli olarak korna çalıyor. Bazı camilerden de yine sürekli olarak anons yapılıyor: "Suya zehir atılmıştır, hiç kimse su içmesin..."

Bu tahrikler üzerine 56 kişi bastanelere basıyor. Kimse de küçük bir zehirlenme emaresi görünmez. "Zehir" balonu da istenilen vermemiştir.

Ama tertipier de bitmemiştir. Bu kez "yanğın oyunu" sahneye konur. Bir anda kent "bıtpazarı" olarak bilinen kesiminde yanğın çıkar. Yanğını söndürmeye çalışan itfalye görevlileri çeşitli yollardan faşistler tarafından engellenir. Burada da aynı söylenti yayılmak istenmektedir: "Cami müdmanı komünistler, pazarda yanğın çıkardılar..."

## TEHLİKE BİTMEDİ

Malatya senaryosu, Elazığ'da şimdiki başarıya ulaşmamış görünmektedir.

Ancak tehlike geçip gitmiş de değildir. Elazığ'ın bugünkü yapısı ve faşistlerin etkinliği, yeni provokasyonlar için elverişli bir ortam oluşturmaktadır. Güvenlik mensupları ile faşist beslemeler arasında kamu ilişkileri bulunmamaktadır. Pol-Dev'li olarak bilinen polisler ise, sirekli olarak başkalarına yollanmaktadır. Son olarak, tutuklu bulunan arkadaşlarımız yemek götürmekte olan 4 ilerici, faşist tarafından silaha tanrımsı, yaralanmalar olmuştur. Bu kez saldırganların kimlikleri saptanmış, bu faşistler tutuklanmıştır. Ancak kısa bir süre sonra, mahkemeye bile çıkarılmadan salvertilmişlerdir. Emniyet müdürü, AP'li olarak bilinmesine karşın, MHP'liler, partisinin temel felsefesine uygun olarak sürekli kollanmaktadır.

Elazığ'daki diğer bir tehlike de, faşistlerin işçi kesiminde ve esnaf arasında da diğer kentlerde pek görülmeyen bir etkinlik sağlamış olmalarıdır. Bundan iki yıl önce ilericilerin gösteri yapıldığı Elazığ'da, ilerici güçlerin dağıtımından yararlanarak faşistler adım adım ilerlemeye başlamışlar ve sonunda kent denetimleri altına almışlardır. Faşist öğrencilerin, işçi ve emekçi kesimde belirli bir ölçüde de olsa etkinlik sağlayabilmeleri, tehlikenin boyutlarını daha da büyütmektedir.

Kuşacı, Elazığ'da "altyapı" vardır, ve Elazığ her an yeni bir Malatya olabilir.

# Çeşitli ülkelerde

## BREZİLYA'DA GENERALLER "SEÇİM" YAPIYORLAR

Brezilya askeri diktatörlüğü ülkenin sahip olduğu kaynaklara rağmen kitlelerin sorunlarına çözüm getirebilecek hiçbir gelişme gösteremiyor. Bu durum faşist diktatörlüğe karşı direniş hareketinin yaygınlaşmasına yardımcı olmaktadır. Askeri diktatörlük ise kitleler içinde yaygınlaşan bu hareketliliği istekleri doğrultusunda yönlendirebilmek için yeni girişimlere el koyuyor. Yönetim belli bir demokratik görünüm verilebilmek için bu yıl sonuna doğru üç ülke için seçim yapacaktır.

İlk seçim eyalet yöneticilerinin seçimi olarak kapayın kararname ile seçim sistemine getirilen değişiklik, bu seçimleri anlamsız kılmaktadır. Yürürlükteki sisteme göre eyalet yöneticileri cumhurbaşkanının seçtiği özel seçmenlerce seçilecektir. Bunun, seçimin doğrudan doğruya cumhurbaşkanınca yapılmasından fazla bir farkı yok. İdinci olarak Elkim ayında cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılacak. Buna gerçek bir seçim demeye imkan yok. Seçimlerde muhalif

adayların çıkmasını önleyecek bir baskı politikası bütünü güdeltiyle sürdürülmektedir. Mevcut tek aday da bugünkü başkan Ernesto Geisel tarafından "seçilen" general Jao Baptista Figueiredo. Figueiredo'nun şu andaki görevi Brezilya gizli polisi SNI'nın şefliği. Bu görev daha şimdiden yeni başkan adayının Brezilya halkına ne getireceğini belli etmeye yeterli. Son günlerde ülke demokratik güçlerinin Brezilya'da dağıttıkları bildirilerde general Figueiredo'nun SNI'nin katil polis örgütü DINA ile işbirliği yapacak ülke dışındaki Brezilyalı ilerici ve demokratlara karşı düzenledikleri katliam planları açıklanıyor.

Ülke'de yapılacak seçimlerin en önemlisi ve sonuncusu da Kasım ayında yapılacak yasama meclisi seçimleri. Bu seçimlerde Brezilya halkının bütün baskılara rağmen tek legal muhalefet hareketi MDB'ye oy vererek bu hareketin çoğunluğu almasını sağlamaları beklenmektedir. Bu nedenle faşist askeri çevreler, büyük sermaye ve emperyalizmin desteği ile MDB hareketi içerisinde bir bölünme sağlanmaya çalışıyor. Bölünme gerçekleşmezse, seçimlerin yapılmasından vazgeçilmesi de büyük bir olasılık



ri eğittiği, çarşılarında "cephede" bu güçleri "aktif" olarak desteklediği, haberleşme merkezleri kurduğu ve lojistik desteği üstlendiğini ortaya koymaktadır. Yine Stockwell'in açıklamalarına göre paralı askerlerin Kinshasa'da toplanması, eğitilmesi ve Angola'ya uçakla gönderilmesi işini de CIA üstlenmiş. Bu amaçla paralel bir faaliyet gösteren ırkçı Güney Afrika ile de yakın işbirliği yapıldığı belirtiliyor. FNLA ve UNITA için CIA'nın gönderdiği 1 milyon 400 bin doların bu hareketlerin bozguna uğramasına sonucu Zaire başkanı Mobutu'nun cebine göttiği açıklamalar arasında yer alıyor.

Bütün bu açıklamalar birkere daha Angola halkının iç işlerine kimlerin müdahale ettiklerini, Angola halkının bağımsızlık, özgürlük, toplumsal kurtuluş mücadelesine karşı çıktıklarını açıkça ortaya koyarak emperyalizmin yürütme ve çalıştığı rezilce propaganda'yı yerle bir etmektedir. Aynı şekilde emperyalizmin, CIA'nın kukullarını desteklemeye emperyalizmle ağır birliği eden Mao'cu dış politikamızın gerici yüzünde sergilenmektedir.

## Asya Ortak Pazarı'na havır



Ortak Pazarı Doğru mu?

Asya kıtasında son yıllarda ulusal bağımsızlık ve toplumsal kurtuluş mücadelesi güçlenmekte, yeni boyutlar kazanmaktadır. Güçlerin bu mücadelelerin geliştiği doğrultusunda olarak ta sosyalizm giderek ön plana çıkmaktadır. Afganistan'daki son gelişmeler son olgunun yeni bir kanıdır.

Bu olgu karşısında emperyalistler ve bölgedeki temsilcileri de yeni girişimlere bölgedeki egemenlik alanlarını koruyacak, pekiştirecek düzenlemeler arayışları peşinde koşuyorlar.

### İRAN ŞAHI ZEMİN YOKLUYOR

Emperyalizmin Asya kıtasında jandarmalık görevini üstlenen İran Şahı'nın son Hindistan gezisinde ortaya attığı görüşleri bu tür girişimlere yeni bir örnek oldu. İran Şahı Hindistan'a yaptığı resmi ziyarette genel çizgilerini belirlediği bir "Asya Ortak Pazarı" kurulmasını önererek Hindistan Hükümetinin bu konuda görüşlerini öğrenmek için bir zemin yoklamasında bulundu. Hindistan Başbakanı Desai'nin diplomatik nezaket kullandığını etkisiyle de olsa somut bir görüş belirtmeyerek kesin tavır belirlemedi, İran'ın bu konuda girişimlerine devam etmesi için cesaret verme olarak yorumlanabilir. Nitekim bizzat bazı resmi çevrelerde bile şimdiden karşı tepkiler ortaya atılmaya ve Başbakan Desai eleştirilmeye başlandı.

### HİNDİSTAN'IN ÇEKARLARI NEREDE

Hindistan için ilk bakışta bir "Asya Ortak Pazarı" kurulması düşüncesinin bazı çekici yönlerinin bulunduğu söylenebilir. Bir Ortak Pazar'ın kurulması Hindistan'ın ürettiği malların üye olacak ülkelerin pazarlarına rekabet gücü düşürme yetli mallar karşısında tercih edilmesini sağlayabilir. Karşılıklı olarak yapılacak gümrük indirimleri ile üye ülkeler ihracat ve ithalat olanaklarını artırabilirler. Ancak böyle bir Ortak Pazar'ın Hindistan için çok daha fazla ağır basan olumsuz bir yanı vardır. Önerilen "Ortak Pazar" kapalı bir blok niteliği taşımaktadır. Bu olgu Hindistan için çok önem taşıyan birtakım iç ve dış siyasal ve ekonomik güçlükler doğmasına yol açacaktır. Her şeyden önce Hindistan'ın ihracatının beşte dördü önerilen ortak pazar dışındaki kalan ülkelere yapılmaktadır. Halen çok büyük ekonomi darboğazlarla karşı karşıya olan Hindistan'ın dış ekonomik ilişkilerinin yapısını bozması önemli olumsuz sonuçlar doğuracaktır. Ayrıca Dünya Uluslar Topluluğu üyesi diğer Asya ülkeleriyle Hindistan arasında ticari ilişkilerin gelişmesi için büyük olanaklar oluşmaktadır. Sidney'de yapılan 12 ler konferansında Başbakan Desai bu konuda hoşnutluğunu belirtmiş. Bölge ülkeleri başbakanlar kongresinin ticari

ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi- ne yönelik sürekli bir organ niteliği kazanmakta olduğu bir ortamda Hindistan için "Asya Ortak Pazarı" adlı bir kapalı kuruluşa dahil olma olumlu sonuçlar getiremeyecektir.

### ASIL AMAÇ

Diğer taraftan İran'ın birdenbire yaptığı bu önerinin altında yatan amaçların aramasında çok önem taşımaktadır. Bölge emperyalizmin sözcüğü olan İran Şahı'nın öteden beri Asya'da emperyalizmin yayılma çabalarına bir ön- der rolü üstlenmek isteği bilinliyordu. İran Asya'da bir "Ortak Pazar" kurulmasına öncülük ederek bu kuruluşu bölge politik nüfuzunu yaymak için bir araç olarak kullanmak istemekte. İran petrol dolarlarına ve silahlarına yarısını hızlandırarak oluşturduğu ordusunun deniz ve hava kuvvetlerine dayanan bölge liderliğini gerçekleştirmek istiyor. Ancak Hindistan'ın İran şahının bu emellerine alet olması, büyük insan gücü, ekonomik, bilimsel, teknik potansiyeli ile uluslararası yaşamda saygın bir yer edinebileceken, İran'ın küçük ortığı rolüne razı olması beklenemez. Ayrıca son bir nokta olarak İran'ın "Asya Ortak Pazarı" gibi çok yönlü bir uluslararası ekonomik işbirliği kuruluşunu yönetebilecek yeteneke olmadığını da unutmamak gerekiyor. Türkiye ve Pakistan'ın da üye oldukları "Kalkınma için Bölgesel İşbirliği Paketi" (RCD) nun içinde bulunduğu durum ve karşılıklı yardımlaşma ve işbirliği gerçekleştirmek yerine siyasal nitelikli bir yapı kazanması bu konuda yeterince aydınlatıcıdır.



### ANGOLA HALKI CIA'NIN KANLI ELİNİ KIRACAKTIR

Son günlerde Angola'ya karşı emperyalist yerli işbirlikçileri birlikle düzenledikleri komplolar yoğunluk kazandı. Yine Angola Halk Cumhuriyeti, ırkçı Güney Afrika'dan yönlendirilen sürekli saldırılara hedef olmaktadır. Portekiz'de bulunan FNLA yöneticisi Daniel Chipenda'nın emperyalist mihrakları desteklediği ile paralı askerlerden bir ordu oluşturmak için çalışmalarında yaptığı tesbit edildi.

Geçen hafta eski bir CIA ajanı ve yöneticisinin yayınladığı kitap, Angola'ya karşı düzenlenen bu komplo ve saldırıların arkasında hangi güçlerin bulunduğu- nu bir kez daha ortaya koydu. Eski CIA ajanı John Stockwell yayınladığı kitapta 1975 yılında Kissinger'in girişimi ile Angola halkının mücadelesine müdahale etmek için özel bir varucu güç oluşturulduğunu açıklıyor. CIA'nın eski yöneticisinin açıklamaları ABD'nin CIA aracılığıyla FNLA ve UNITA'ya bağlı birlikle-



# Spor alanları şovenizm kapalıdır

7 Mayıs Pazar günü televizyonların başında bulunanlar, TRT'nin hayli ilginç bazı çarpışlarına tanık oldular.

Kameralar, Sofya'dan 74 kilo güreşçimiz Reşit Karabacak ile Sovyet Marta arasındaki güreşi veriyordu. Maçın sonlarına doğru, Karabacak alta düştü. Tuş olmak üzereydi. Ama bizim TRT'çiler de bir Türk güreşçinin Sovyet rakibine tuş olmasını milyonlarca izleyiciye göstermeyecek kadar "milliyetçi" idiler. Yayın birden kesildi. Aynı saatlerde Ankara'da Atatürk Spor Salonunda yapılmakta olan Türkiye - Yunanistan basketbol maçına girdi kameralar...

## HER BOYDA ŞOVENİZM

Ama bir de ne görelim... Yunanlılar potamıza basket istine basket atmıyorlar mı? Kameralar burada da umduklarını bulamadılar. Yunanlıların bu derece avantajlı olabilecekleri pek hesap edilmedi. Balta taş vurulmuştu. Belki de güreş bitmiştir, düşüncesi ile yeniden Sofya'ya döndü.

Maç bitmiş, Karabacak tuş olmamıştı...

Ama spora bir şovenizm aracı, insanları insanlara dost değil düşman edilmesine yarayacak bir alan gözü ile bakılan tuş olmuşlardı. Tuş olanların arasında CHP'li Gençlik ve Spor Bakanı Çakmur'un da bulunduğu daha sonra anlaşıldı.

Çakmur, maçtan önce ilgililere "eğer Yunanlılara yenilirseniz gözüme görünmeyin" demişti.

Çakmur'un bu anlayışı, 1972 Mimb olimpiyatlarında Yunanlı rakibine yenilen bir güreşçiye "utanmıyor musun kansız" diye bağırın 12 Mart bakanından ne ölçüde farklıdır?

## SAHNEDE MAOÇULAR DA VAR

Spor alanlarından, salonlardan ve minderlerden hareketle, şovenizmin en pespayesini yapan faşistlere, gençlere, ve dincilere eklenen, yalnızca TRT ve CHP'nin spor bakanı olması. Bu ilginç karma içinde, yer alması gereken bir başka kesim daha yer aldı: Maoçular.

Maoçular için de bulunmaz bir nimetti Sofya'daki dünya şampiyonası.

Sosyalist ülkelerin tüm spor alanları için geçerli olan bilimsel, planlı çalışmasının ürünlerinin minderlere de yansması, tüm gericilerle birlikte maoçuların da cileden çıkarıyordu. Maoçular, güreşe meraklı halkımızın "bam telini" bulduklarını sandılar: "Ruslar yine oyun etmişlerdi. Doping yapmışlardı. Şike yapmışlardı. İşte Ruslar hep böyledi..."

Maoçuların, Yunanistan maçı dolayısıyla bakan Çakmur'a yüklenmekten sonra, aynı şovenizmi sosyalist sisteme karşı güreş minderlerinden hareketle döktürmesi, maoçuluğun sahtekarlığıyla, "çift standartlı" malum politikalarını bir kez daha ortaya koyuyordu.

## ŞOVENİZM, GERÇEKLERİ GİZLEMeye YARAR

Böylesine bir şovenizm histerisi için de sözde "tartışma"ya açılan sporumuz, bugün ne durumdadır?

Bu konu üzerinde gerçek boyutları ile düşünen, kafa yoran pek az kişi vardır. Sporumuz konusundaki gerçeklerin ikinci plana itilmesinde, boş tartışmalar, şovenizm histerisi ile birlikte başrollü; gizleyici perde rolünü oynamaktadır.

Örnek mi? Sayılamayacak kadar çok. Bir Avrupa güreş şampiyonası sonunda tartışılana bakalım. Tartışmaların odak noktasını neler oluşturuyor? Gazetelere bakmak yeterli: "Güçlü rakibinin elini ısradı mı, ısradı mı"; "Güçlüye ihtian Yunanlı hakem mi verdi, bir başkası mı?"; "Yunanlı, Güçlü'yu neden ısradı" vb. vb.

Bir ısraklıktan geçiyor. Oysa şampiyona sonrasında baştan-enör Muharem Ateş, Yunanlı güreşçinin Güçlü'yu ısradığını, Güçlü'nün güreş sırasında çenesinden sakatlandığını söylüyordu...

Ama uluslar arasındaki düşmanlığı körüklemeyi, şoven histeriyi parlattırmayı başlıca uğraş haline getiren Babıllı'nın boyalı basını, olayı birinci sayfaya çıkarıyordu bile: "Yunanlı, bizi yenemeyince ısradığı" Gazete, Güçlü'ye bir de tavsiyede bulunuyordu: "Kuduz aşısı ol..."

## GERÇEKLER NELER?

Evet, kimin kimi ısradığı tartışılıyor, ama temel gerçekler hiç mi biç tartışılmıyor.

Örneğin; tüm karşılaşmalara yıllardır aynı takımla çıktığımız, bu klasik tertibin dışında hiçbir yeni güreşçi yetişmediğini kimse tartışıyor mu?

Kabiliyetleri ortaya çıkan, üstelik de spor yaşantılarının son günlerinde olan bir Vehbi Akdağ'ın, bir Mehmet Uzun'un her şampiyonada güreştirilmesinde ısrar ediyor da neden önlere daha spor yapabilecek en az 10 yıl bulunan gençlere deneyim kazanmaları için şans tanınmıyor?

Bugüne kadar, İselerden, yüksek okullardan, ülkemizin çeşitli illerinden kaç yeni güreşçi yetişirdik? Bu sporun ülkeye yayılmasında başlıca unsur olan tesis sorununa ne kadar eğilimlilik?

Hadi, diyelim ki bunlar "başka" sorunlar. Diyelim ki, "güreş bizim ata sporumuz" diyelim ki, yıllar önce olimpiyat ve dünya şampiyonaları çıkarırken tesis mi vardı, "bilimsel çalışma" mı vardı?

Böyleleri için başka sorular da var: Minderde güreşçilerimizin hangi oyunlarını gördünüz? Tek dalıp arkaya dolanarak puan alınmayan dışında, salto atan, kimde dolduran, çırpma yapan, tek kol kapan, burğu alan rakibini yere indirdikler? sonra yenilen oyun yapıp



BURJUVAZİNİN KÖRÜKLEDİĞİ ŞOVENİZM DALGALARI, SPOR ALANINDA DA YANSIMASINI BULUYOR. GEÇTİĞİMİZ HAFTANIN SPOR OLAYLARI, BÖYÜK BURJUVAZİNİN SÖZÜMÜNDEKİ BÖYÜK BASININ BU OLAYLARIN ÜZERİNE NASIL GİTTİĞİNİ GÖSTERMEDE İYİ ÖRNEKLER SUNDU. GÖREŞTİRİN BASKETBOLA KADAR, HER ALANDA KABA BİR ŞOVENİZMİN ARACI YAPILMAK İSTENDİ SPOR. İŞİN İLGİNÇ BİR YANI DA CHP'LI GENÇLİK VE SPOR BAKANININ DA BU HAVAYA KENDİNİ KAPTIRIP "YUNANLILARIN MUTLAKA YENİLMELERİNE" ÖZEL BİR ÖZEN GÖSTERMESİ İDİ. GÖREŞTEKİ "KİM KİMİ İSRADI" TARTIŞMALARINA EKLENEN ÇAKMUR'UN BU TUTUMU, SPORUN GERÇEK ANLAMI VE İÇERİĞİNİ KAVRANANLAR TARAFINDAN HAYRETLE KARŞILANDI.



puan alabilen kaç güreşçimizi gördünüz?

Sorunun temeli burada yatıyor. Çoğu kişi "güreşimizin gerilediğini" söyler. Doğru değil bu. Aslında güreşimiz gerilemedi. Diğer uluslar bilimsel spor politikası ile güreşte de ilerlediler. Biz ise yerimizde saydık. Eskiden dünyada oyun bilen, oyun yaparak güreş alabilen pek az ulus vardı. 2. Dünya savaşından çıkan bir Avrupa'nın, harap bir kıtanın üstelik güreş bilmeyen pehlivanlarını yıllarca yerden yere vurarak kendimizi avutuk.

Oysa bugün, diğer uluslarda güreş öğrendiler. Saltonun, kindenin, tek ko-

lun, burgunun ne olduğunu onlar da biliyorlar artık. Ve bu alanda bize aşık aturmuyorlar. "Bizim zamanımızda neler vardı" diyen eski pehlivanlarımız, bilimsel çalışmaya burun kıvrın eski "usta" larımız, şunu unutmamaları ki, aynı şekilde bugün mindere çıkabilecek pek az kişi çıkararlar.

Temeldeki gerçekler, bir şovenizm perdesi ile örtüldüğü sürece, güreşte olsun, diğerlerinde olsun, bir adım atılmemiz olanaksız. Bunu herkesin böyle bilmesi gerekiyor.

# TRT HABER MERKEZİNDE "ECEVİT ÇIKARTMASI"

TRT Haber Merkezi, geçtiğimiz hafta, Ecevit'in Federal Almanya ve İngiltere gezisi nedeniyle karıştı. "Ecevit'in hatıra defteri haber bültenleri"ni doldurabilmek için gezi, beş altı kişilik ekiplerce izlenecekti. Ekiplerin, muhabirler ve kameramanlardan oluşması gerekiyordu. Ecevit'i Ankara'da ya da İstanbul'da, doğu illerinde izleyen onlardı. Ama söz konusu olan, Ecevit'le, hem de güzel bir yurtdışı yolculukta birlikte olmak olunca iş değişti. Taze ve hızlı CHP'li yöneticiler "hizmet aşkıyla" yanarak Federal Almanya'nın yolunu tuttular. Her ne kadar görevleri değilse de muhabirlik yapmaya hazır yöneticilerin yanı sıra, bir senedir hiçbir işe gitmeyen bazı "ayrıcaklı" kameramanlar da ekibe dahil edildi. Asıl gitmesi gereklerse, "kідemsiz" oldukları gerekçesiyle gönderilmedi. Haftanın her günü ve en az 9-10 saat kamerayı sırtlayıp toplantıdan toplantıya, olaydan olaya koşuşturulan kameramanların kідemsiz olduğu yeni akıllarına gelmişti. Hoş, akıllarına gelse de örneğin bir Malatya olayını da kідemlileri gönderecek değillerdi ya!

Aslında son olay, TRT Haber Merkezi'ndeki gelişmelerin özeti niteliğindedir. Haber Merkezi'nin yöneticileri, her gün milyonlarca kişiye yansıtıkları haberleri hazırlarken yaptıklarından farklı birşey yapmıyorlardı. Türkiye Odalar Birliği'nde bir toplantı olduğu zaman nedense hep Birlik Başkanı'nun odasında hazır bulunan TV Haberleri müdürü Özden Vardan gitmeyecekti de kim gidecekti geziye? Ankara Sanayi Odası'ndan sık sık "özel haber" üreten yada üretilmesine yardımcı olan bir Mehmet Bican gitmeyecekti de kim gidecekti geziye?

TRT Haber Merkezi, özellikle son aylarda iki şeye kulak vermiş. Ecevit'in ve Türkiye'nin demecilerine. İkisi, CHP'nin gereğiyle kідemsizleşti "tarafsızlığın". Çok tarafsız yöneticiler, bunu kanıtlamak için olsa gerek, Türkiye'nin her basın toplantısını sesi olarak ve

uzun uzadıya yayınlıyordu. Öte yandan, bir CHP'nin başına ne gelirse gelmiş haber oluyordu da, örneğin Türkiye İşçi Partisi'nin Ankara'da Altındağ İlçe binası neredeyse tümüyle ortadan kaldırıyordu da "haber değeri" bulunmuyordu.

## "AMA ONLAR GÜÇLÜ BİR SINIF"

TRT Haber Merkezi'nde, Sanayi ve Ticaret Odalarının, işveren sendikaları konfederasyonunun haberlerinin neden bu kadar sık ve çok yer aldığı sorulunca bir "yetkili" şöyle demişti: "Onlar bir sınıfı temsil ediyor". Başka bir sınıfı temsil edenler hatırlatıldığında ise yanıtı bu kez şöyle olmuştu: "İyi ama onlar güçlü bir sınıf...". TRT Haber Merkezi yöneticilerinin felsefesi buydu işti. CHP iktidarda olduğu için, sermaye "güçlü bir sınıf" olduğu için, MHP'de "adami korkuttuğu" için haberleri verilir. TRT Haber Merkezi'nde orman yasası işliyoruz açıkçası. Kim güçlüyse o kazanıyordu.

TRT Haber Merkezi'nde gücün "kazandığına" en iyi örnek de, Türkiye'nin body-guard'lığını yaptığı çok kişi tarafından bilinen en iyi bildiği iş MHP'nin propagandasını yapmak olan kameraman Hanefi Savrun'un görevden alınmasında yaşanmıştı. Hanefi Savrun, bir bakanın basın toplantısına, görev ve yetkilerinin dışına çıkarak neredeyse "haka-ret" anlamında bir soru sorduğunda görevden alınması gerekmişti. TRT Haber Merkezi çalışanlarının büyük tepkisi ve CHP'nin dolaylı baskı sonucu görevden almak zorunda kalmışlardı. Ama çok ilginç bir gerekçeyle: kameramanlık stajını yapmadığı gerekçesiyle. Oysa bu gerekçe kullandığında Savrun, aylardır kameramanlık yapıyordu. Kameramanlık yapmasın aynı yöneticiler tarafından, yönetmeliğe aykırı olduğuna halde izin verilmişti. Yönetmeliğe aykırı işleyle, ancak bir gerekçe bulmak zorunda kaldıkları zaman öylenebilirdi.



## YAŞAYARAK ÖĞRENİLİYOR

Karataş döneminde baskılara, günün birinde CHP iktidara gelince yöneticilerin değişeceği umuduyla direnen TRT Haber Merkezi çalışanları bugün hemen aynı kişilerin, aynı yöneticilerin baskısını yaşıyor. Haksızlığın tanık oluyor. Üstelik, bu kişilerin aynı zamanda CHP'li olduğunu öğreniyor. Dün MC adına yapılanların, bugün CHP adına yaptıklarını görüyor. Dün Demirel'in ha-

berini iyi yazmadı, filmi iyi çekmedi diye azarlananlar, bugün Ecevit'in haberini iyi yazmadı, filmi iyi çekmedi diye azarlanıyor, uyarılıyor.

"Kідemsiz" oldukları için yurtdışı gezileri izlemeye "layık görülmeyen" kameramanlar bugün hasta. Tümü de rapor aldı. Türkiye'de memurların görüşlerini açıklama, grevli toplu sözleşmeli sendika hakları tenizi olmadı için bugün hasta olan kameramanlar, günün birinde kuşkusuz iyileşecekler.

## İNCE OYUN

12 Mart Türkiye siyasal hayatında çökyönlü ger bir değişim olmaktadır. Anayasasından tut da tüm kurullara ve toplumsal yaşama kadar köklü etkisi bulmuştur. Bunlar aynı ayır irdelenmeye değer. Ancak biz 12 Mart'la devam edip gelen bir ince taktiği ele alalım: Demokrasinin, ilericinin ve sosyalist örgütlerin kapatılması.

TIP, TOS bunların en belirgin örneğidir. Ancak burjuvazi bunu "meşru" göstermek için ilericinin örgütlerinin yanında bir de ömrünü doldurmuş, artık yaşama şansı bitmiş gerici bir örgütü de hatarak; "Bir sizden, bir bizden- aşırı sağda da aşırı sola da" demogojisi ile kitleleri kandırmaya çalışır.

Tüm saptamalardan arıyp işçi sınıfının gerçek partisi olma rayına oturan ve gelişip büyümesi için engellerden sıyrılın TIP kapatılırken göz boyamak için bunun yanısıra çağdaş ve yaşama şansı olmayan teokratik bir parti (MNP) de kapatıldı. Bunun gerçekten "dışişlik" olduğu TIP yöneticilerinin sığıntı yönetim mahkemelerinde ağır cezalarla yargılanırken, gerici MNP yöneticilerinin yurt dışına turistik gezi yapmaya gönderilmesinden belliydi.

Bir diğer tipik örneği de o zaman Eskişehir'de yaşandı. Sığıntı yönetim komutanı İrfan Özyıldırım'dı. Burjuvazi bu zati o zaman gericilere karşı giriştiği "ilerici" tavrı ile tanıttı kamuoyuna. Oysa bu komutanın Eskişehir'de en büyük uğraşı TIP'lilere karşı oldu. Gericilerin güncel eylemlerine değinirken, TIP'ilerinin "maa-hable şamil olmak üzere" başlangıcından ve iğneden ipliğe kadar

tüm geçmişine titiçlik gösteriyordu.

Bu kişi şimdi belki de TIP'e yaptıklarının ödülü olarak İçişleri Bakanlığında getirildi. Zaman zaman demecilerini dinlediğe geçmişini anımsamak geliyor; "Aşırı sağda da, aşırı solda da -Faşizme de, komünizme de karşı" olduğunu sık sık tekrarlıyor. Son demecinde; amacından sapmış polisdernekerlerinin kapatılacağını söylüyor. Bizim bildiğimiz polisin gerçek demokratik, ekonomik temsilciliğini yapan POL-DER vardır. Bunun yanısıra paravan olarak kurulmuş ve örgüt olarak yaşam şansı olmayan gerici POL-LENS ve faşist POL-BİR gibi maşa dernekler vardır. Bunlar kapatılmasa da zaten bir varlık gösteremeyecektir. Ama POL-DER gelişip, çağdaş bir doğrultuda büyüyecektir. Kapatılınca burjuvazinin ihi bağlı yararı var: Polisin ekonomik ve demokratik hareketi kesintiyi uğrayacak ve bir de gerici polis derneklerinin hezimeti ve gerçek yüzü tam anlamıyla ortaya çıkmamış olacaktır.

MSP politik yaşamından silinmek üzereyken onun hakkında soruşturmalar, sonra da özel yasalarla harıp güncel duruma getirme taktiği teokratik gelişmenin korkusundan değildi. Bu, gelişip büyüme alan sosyalist harekete ve politik örgütü TIP'e hazırlanmış bir tuzaktır. Bu tuzaklar şimdi POL-DER'e karşı POL-BİR, sonra TOS-DER'e karşı Ulkü-Bir, TUM-DER'e karşı Ulkü-De ve diğer ilericinin gençlik örgütlerine karşı da Ulkü Ocakları şeklinde gerçekleştirilecektir.

Yeni bir küçük 12 Mart yaşıyoruz gibi...

Adnan Kalemcı  
SARIGÖL



**YÜRÜYÜŞ**  
**okurlarından**

cem yayınevi



**kemal özer** in

YENİ YAPITI

geceye karşı  
söylenmiştir

ŞİRLER

15 lira

sen de katılmalsın  
yaşamı savunmaya

3. BASIM

10 lira

kavganın yuregi

ŞİRLER

10 lira



## GÖREVİMİZ , GENÇLİK KESİMİNDEKİ İDEOLOJİK BULANIKLIĞA SON VERMEKTİR

**KISA BİR SÜRE ÖNCE KURULAN "GENÇ ÖNCÜ" ÖRGÜTÜ, KURULUSUNDAN BU YANA HIZLI BİR GELİŞME GÖSTERDİ. ÖRGÜTÜN KURULUŞ AMAÇLARI VE GÖREVLERİ, YÜRÜYÜŞÜN ÖNCEKİ SAYILARINDA ÖRGÜT GENEL BASKANI ABDURRAHMAN ATALAY İLE YAPILAN BİR SÖYLEŞİDE DİLE GETİRİLMİŞTİ. YÜRÜYÜŞ MUHABİRİ KISA BİR SÜRE SONRA ÇIKACAĞAK OLAN "GENÇ ÖNCÜ" DERGİSİ İLE İLGİLİ OLARAK, ABDURRAHMAN ATALAY İLE GÖRÜŞTÜ. ATALAY, DERGİSİNİN İŞLEVİ, YÖNELECEĞİ ALANLAR VB. GİBİ KONULARDA YÜRÜYÜŞÜN SORULARINI ŞÖYLE YANITLADI.**

**SORU:** Gençlik kesimine yönelik olarak bugüne kadar çıkan ve çıkmakta olan yayınların kısa bir değerlendirmesini yaparmısınız? Hangi yanlışlıkları yada eksiklikleri var?

Gününüzde ilerici basın ilan köşelerinde ve şehirlerin meydan ve duvarlarında yeni çıkan veya çıkacak olan çeşitli dergilerin duyurularına rastlamak olağan hale geldi. Özellikle gençliğe yönelik olarak çıkan yayınlarda tam bir hareketlilik vardır. Bir dergi yayına başlıyor, diğeri son veriyor. Gençlik içinde örgütsel dayanıklılığın var olduğu gerçeği belirli ölçülerde yayın konusundaki bu hareketliliği açıklamaya yeterli. Çünkü bugün sol hareket içinde yer almayı çalışan gruplar, (siyasi çizgi) hüviyetlerinin tesclini bir yayın organı çıkarmakta görmekteler. "Önce ayrılıklarımızı belirleyelim, sonra ortak noktalar bulmaya çalışınız" diye ortaya çıkan her yeni kümeleşme ise bir yayın organıyla başlıyor. "Siyasi çizgi"lerinin adı da çıkarıldıkları bu derginin adı oluyor. Yayın organlarında diğer grupların niçin yanlış oldukları çarşaf çarşaf "engin" teorik araştırmalar yoluyla ortaya seriliyor. Üniversite kantinlerindeki yada forumlardaki "ideolojik" tartışmalar, bu tartışmalar düzeyini ve dilini pek aşmaksızın seriler halinde bu dergilere yer alıyor.

Çeşitli sapkın akımlar için en verimli alanın gençlik ve özellikle öğrenci gençlik olduğu günümüzde tartışılmaz bir gerçek. Durum böyle olunca işçi sınıfına ters akımların gençliğe yönelik olarak çıkarıldıkları yayın organlarıyla "siyasi çizgilerine" adını veren yayın organları da hem içerikleri hem deyiş üslupları açısından içiçe geçiyor. Bu konuda ilginç örnekler verilebilir. Örneğin, önceleri gençlik dergisi adıyla ortaya çıkan bir siyasi kümeleşme "kendilerinin sadece gençliği hedef aldıkları ve diğer kesimlere yönelmedikleri" eleştirisi ile karşılaştığında yayın organlarının içeriğini pek değiştirmeye ihtiyaç duymadan "gençlik" ismini kaldırarak bu eleştiriye "cevap vermiş" oluyor.

Böylesi yayın organlarının hem gençliğe yönelik olarak çıkması ve hem de "siyasi çizgiye" adını vermesi birçok yanlışlıkları da beraberinde getiriyor. Gençliği anti-faşist anti-empyralist bilinçlendirme uğraşı ve buna bağlı olarak gençliğin somut sorunlarıyla ilgilenme, yol gösterici olma, ve araştırıcı

olma uğraşı geri planda kalıyor, ya da hiç yer almıyor. Yapılanlar ise özellikle öğrenci hareketi içerisinde yapılan tartışmalara kendi görüşlerinin nasılyaklaşığı çarşaf çarşaf sergilemek oluyor. Sonuçta bir yanda "siyasi çizgiler" arası tartışma dil ve yöntemini kapmış dar bir çevreler grubu, diğer tarafta ise sola sempati duyan fakat böyleleri tartışmalara ilgi duymayan oldukça geniş bir kesim ortaya çıkıyor. Böylece bir durumun gençlik örgütlenmesini ve anti-faşist bilinçlenmeyi ne derece tahrip ettiği bugün çok açık bir şekilde gözlemlenmektedir.

Gençliğe yönelik olarak çıkan yayın organlarının tümünü yukarıda belirttiğimiz çerçeve içinde ele almak doğru olmaz. Gençliğin somut sorunlarına eğilen, yol gösterici olan veya olmaya çalışan gençlik dergilerini gözlemlemek miñkün. Ancak bu kesimde de diğer bir yanlış uç karşımıza çıkıyor. Sadece dünya ve Türkiye gençliğinden haber vermek, çevrede oluşan olayları anlatmak, bilgilendirmek, fakat gençliğin ideolojik olarak yetişkinliğinin sağlanması yönünde hiçbir çaba göstermemek. Sadece haber ve bilgilendirme yazılarının var olduğu bir gençlik dergisinin sosyalizmi öğrenmek isteyen oldukça geniş bir gençlik kesimini doyurmayacağı da açıktır.

**SORU:** Büyük ve önemli bir potansiyel oluşturan ama ideolojik planda büyük bir yetersizlik içinde bulunan gençlik kesiminin eğitiminde, yetiştirilmesinde derginizin katkıları ne olabilecektir? Bunları nasıl gerçekleştirmeyi düşünüyorsunuz?

- Yayın organımızda gençliğin ideolojik olarak yetişkinliğinin sağlanması tek düze bir eğitim sorunu olarak ele alınmayacaktır. Bilimsel sosyalist hareketin gençlik içindeki sesi olmanın gereği yerine getirilecektir. Bilimsel sosyalizmin genel ilkeleri gençlik kesimlerine kavratılmaya çalışılacaktır. Gençlik içinde boy gösteren, işçi sınıfına ters sapkın akımların ideolojik açmazları hem teorik olarak ve hem de olay olay ortaya dökülecek ama bununla sınırlı kalmayacaktır. Gençlik genç yayınlarının her gün karşılaştığı sorunlar bu konularda araştırıcı olunacak ve çözüm önerileri geliştirilecektir. Genç işçilerin koşulları ve emekçilerin ve öğrencilerin tüm ekonomik-demokratik

ve akademik taleplerinin yılmaz savunucusu olunacaktır.

Yayın organımız bugün faşist ve gerici güçlerin yaygınlaştırmaya çalıştığı anti-komünist kampanyanın etkisizleştirilmesini de başta gelen görevlerden biri olarak görmektedir. Kapitalizmin gençlik için işsizlik, yoksulluk, baskı ve ölümler, sosyalizmin ise kuruluş olduğu somut örneklerle açıklanacaktır. Sosyalist sistemin, empyralist-kapitalist sistem karşısındaki hayatın her alanında ortaya çıkan üstünlüğü gözler önüne serilmeye çalışılacaktır.

Gençliğin çok büyük bir kesiminin ilgi duyduğu spor, kültür ve sanat alanında da dergimizde geniş yer ayrılacaktır. Bu alanlarda ortaya çıkan burjuva yozlaşmalarıyla mansız mücadele verilecek, sosyalist kültür, spor ve sanat anlayışı çeşitli örneklerle geliştirilecek, yol gösterici ve önerici olacaktır.

**SORU:** Gençlik kesiminde geçmişin, özellikle 1961-71 döneminin önemini değerlendirilmesinde hangi uçlar, hangi yanlışlıklar ön plana çıkıyor? Dergi bunlara nasıl bir çerçeve içinde yaklaşacaktır?

Bugün gençlik içinde gözlenen en büyük eksikliklerden biri de geçmiş dönemin özellikle 1961-71 döneminin bilinmemesidir. İlerici gençlik hareketini bugün özellikle 12 Mart faşist dönemi sonrası gençliği oluşturmaktadır. Bu anlamda 1971 öncesi gençlik hareketleriyle bugün arasında bir boşluk söz konusudur. İşçi sınıfına ters akımlar, özellikle goşizm ve maoculuk bu boşluğu ve geçmiş konusundaki bilgi eksikliğini uzun süredir çarpıtarak kullanmaktadır. Hemen her konuşma ve yazılarında "sanlı 71 direnişlerinin", "revizyonistlerin 12 Mart'taki teslimiyetçiliklerinden" ve buna benzer birçok şeylerden söz etmektedirler. Doğruyu söylemek gerekirse, bu çarpıtmalar ilerici kesimi üzerinde hayli etkili olmuştur. Goşizm ve maoculuk gençlik kesimlerini etkilemede sürekliliği bu yöntemi kullanmaktadır. Bu silah ellerinden alınacaktır. 1961-71 dönemi hakkında sosyalistlerin söyleyeceği çok şey vardır. Sosyalizmin içindeki yıllar süren yasanın kaldırılmasında anti-empyralist, anti-faşist bilinçin geniş işçi ve emekçi sınıflar yaygınlaştırılmasına işçi sınıfının politik hareketinin yanında ve ön safhada mücadele veren sosyalist gençlerin söyleyeceği çok şey vardır. 61-71 dönemi hakkında bunlar söylenecektir. Dergimiz bu konuya özel bir önem vermektedir. 61-71 dönemi gençlik hareketleri olay olay hatta kişi kişi incelenecektir. Bu inceleme gençlik hareketlerinin genel bir teorik değerlendirilmesiyle başlanacaktır.

Görüldüğü üzere sıraladığımız kadariyle bile yayın organımızın içeriği bugün yayınlanmakta olanlardan farklılık göstermektedir. Bu farklılığın en temel nedeni yayın organımızın bir "siyasi çizginin" sesi değil işçi sınıfının politik hareketi yolunda yürüten gençliğin sesi olmasıdır. Bu örgütlenme geliş güçlendikçe, yaygınlaştıkça bu ses daha gür ve daha etkileyici olacaktır.